

**V.OTOMOTİV ve YAN SANAYİİ
SEMPOZYUMU**

07-08 KASIM 1997

HOTEL ALMİRA- BURSA

**BURSA'DA SANAYİLEŞME ve
ÇAĞDAŞ KENTLEŞME
SEMPOZYUMU**

25-27 EYLÜL 1997

TAYYARE KÜLTÜR MERKEZİ - BURSA

BAŞVURU VE YAZIŞMA ADRESİ

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI BURSA ŞUBESİ

ELMASBAHÇELER MH.SABUNEVİ SK.MÜHENDİSLER İŞHANI KAT.1/19 BURSA

Tel: (0-224) 2521190 - 4 Hat Fax: (0-224) 2521194

HAZİRAN 1997

Yıl: 8 Sayı:40

**MMO Bursa Şubesi Adına
Sahibi
Gürhan AKDOĞAN**

**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Osman KARADEMİRLER**

Yayın Teknik Sekreteri: Nevriye GÜNGÖR

Dizgi

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi

Baskı

KARDELEN OFSET-ANKARA
Tel: (0-312) 4353790

Yönetim Yeri

Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi
Baskı Sayısı

3400 Adet - (2 ayda bir yayımlanır)

Yayımlanan yazılardaki sorumluluk yazarlarına,
ilan ve reklamlardaki sorumluluk ilanı veren kişi
ve/veya kuruluşa aittir.

YAYIN KURULU

Ihsan DİRİCAN

Tung AYDOĞAN

Okan TUNÇ

Sinan YILDIRIM

Seyfettin ÖZTUNÇ

İlker ÇAĞLAR

Abdullah KURTUL

MERKEZ: Simer Sk. 36/1-A Demirtepe 06440/ANKARA
Tel: (0-312) 2313159-2313164-2318023 Fax:2313165

**BURSA ŞUBESİ: Elmasbağcılar Mb.Sabunevi
Sk.Mühendisler İşh.No:19/1 16230-BURSA**
Tel: (0-224) 2521190-4 H. Fax:2521194

e-mail : mmo16@tu20.bim.uludag.edu.tr

BALIKESİR İL TEMSİLCİLİĞİ

Eski Kuyumcular Mh.
Çavuş Sk. Inal Apt. No:15
Kat:2/4 10100

BALIKESİR

Tel: (0-266) 2391970
Fax: (0-266) 2417510

ÇANAKKALE İL TEMSİLCİLİĞİ

Atatürk Cd. Nusret
Kutlu İşmerkezi Kat:3
No: 61 - 17100

ÇANAKKALE

Tel: (0-286) 2125690
Fax: (0-286) 2128445

YALOVA İL TEMSİLCİLİĞİ

Süleymanbey Mah.
Sefabey Cad.
No:12/6
YALOVA

Tel: (0-226) 8125074
Fax: (0-226) 8128440

BANDIRMA İLÇE TEMSİLCİLİĞİ

Ihsaniye Mh. Kaşif
Acar Cd. Leyla Apt.

10200-BANDIRMA
Tel: (0-266) 7137781
Fax: (0-266) 7148636

EDREMIT İLÇE TEMSİLCİLİĞİ

Soğanıyemez Mh.
Sıtkıpaşa Cd.1.Sk.
No:27/110300 EDREMIT
Tel: (0-266) 3736347
Fax: [0-266) 3737806

ÇAN İLÇE TEMSİLCİLİĞİ

Belediye Sarayı B.Blok
No:414
17400 ÇAN
ÇANAKKALE
Tel-Fax: (0-286) 4163653

SUNUŞ

24 Mayıs tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Oda Danışma Kurulu ve 1 Haziran 1997 tarihinde yapılan Şube Danışma ile, 15 Haziran 1997 tarihinde yapılan İl Danışma Kurulu toplantılarıyla sürdürülen çalışmalara ve tartışma ortamlarına katkıda bulunmaya çalıştık.

Şubemiz bu dönemde iki sempozyumun yükünü götürüyor. 25-27 Eylül 1997'de "Bursa'da Sanayileşme ve Çağdaş Kentleşme ile 7-8 Kasım 1997'de "Otomotiv ve Yan Sanayi" sempozyumlarının çalışmaları başarıyla yürütülüyor. Ayrıca Ekim 1997'de gerçekleştirilecek TMMOB Bursa Demokrasi Kurultayı çalışmalarına da Şubemiz katkı koyuyor.

Mali olarak bakıldığında Mayıs ayı sonu itibarıyla gelir bütçesi % 44 fazla, gider bütçesi % 6 fazla olarak gerçekleştirilmiştir.

Şube Yönetim Kurulu olarak ayrıca Şubemize kendi mülkü olan bir yer kazandırmayı amaçladık. Bu konuda üyelerimizden destek bekliyoruz.

Haziran ayında temsilciliklere yaptığımız ziyaretlerde de temsilciliklerin çalışmalarının ileri boyutlara taşındığını görüyoruz.

Ancak çalışmamın ileri boyutlara taşınmasını yeterli bir adım olarak görmüyoruz; koşullar değişirken ileri boyutlarında ötelendiğini dikkate alarak; çalışmalarımızı yükseltmekten söz ediyoruz.

Bu dönemde mühendislik bölümü öğrencilerine yönelik teknik gezi, konferans, kokteyl, staj yeri bulma, vb. çalışmalar gerçekleştirildi. İş arayan üyelerimize yardımcı olundu. SMM üyelerimizle toplantılar gerçekleştirildi. LPG'nin konutlarda kullanımından, Yerel Gündem 21 kapsamında kurulan Hava Kirliliği ile Mücadele Birimine ve Çevre 97 Forumuna değin bir dizi çalışma gerçekleştirildi. SMM üyelerimizin yönetmelik gereği denetimleri yapıldı. 15 Haziran 1997 tarihli miting üyelerimize duyuruldu ve ŞYK mitinge katıldı.

Kısaca belirttiğimiz bu etkinlikler gerçekleştirilirken, ülkemizin durumunun iç açıcı olmadığını görüyoruz.

Bugün ülkemiz gericiliğin, yobazlığın, irticanın büyük depremlerini yaşamak zorunda. Çünkü 1950 lerinde beri itilca, hükümetler eliyle devlet tarafından beslenmiştir. Anadolu aydınları uyanık olmak zorundadır. Çorumu, Kahraman Maraş'ı, Sivas'ı unutmamak gerekiyor. 1 Mayıs 1977 katliamını unutmamak gerekiyor.

Muammer Aksoyları, Bahriye Üçokları, Uğur Mumcular'ı binlercesini unutmamak gerekiyor. Bu ülke bu aydınlarını ve binlercesini yaktı, karanlık gökleri aydınlansın diye...

2000'li yıllarda ülkemiz karanlık bir örtü altında boğulmak isteniyor. Eroin mafyası, silah mafyası, tarikat mafyası, arsa ve arazi mafyası, vb. olumsuz pekçok örgütlenme artık ülkemiz de kurumlaşmış.

Bu aşamada meclise, siyasi partiler, sendikalar, meslek odaları, sivil toplum örgütleri vb. örgütlenmelere büyük görev düşmektedir. Çünkü yarı karanlıkta kalındığında elimizi uzatsak da birbirimizi göremeyebiliriz. Bu arada askeri bir darbenin 12 Eylül 1980'de yapıldığını ve bugünlere geldiğimizi görerek çözüm olmadığını söylemek durumundayız.

**Saygılarımızla
Şube Yönetim Kurulu**

1997 YILI REKLAM BEDELLERİ

Arka Kapak (Renkli)	90.000.000 TL.
İç Kapaklar (Renkli)	70.000.000 TL.
İkinci Kapaklar (Renkli)	60.000.000 TL.
İç Sayfa (Renkli)	50.000.000 TL.
İç sayfa (Siyah-Beyaz)	30.000.000 TL.
1/2 Sayfa (Renkli)	25.000.000 TL.
1/2 Sayfa (Siyah-Beyaz)	15.000.000 TL.
1/4 Sayfa (Siyah-Beyaz)	7.500.000 TL.

Reklam bedellerine KDV eklenecektir.

Şube Danışma Kurulu Toplantısı Yapıldı

Şube Danışma Kurulu (Eşgüdüm) Toplantısı 1 Haziran 1997 Pazar günü TMMOB Lokali'nde yapıldı. Şube Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri, il/ilçe temsilcilikleri yürütme kurulu üyeleri, şubemiz etkinlik alanında bulunan ve halen merkez organlarında görev yapan üyeler ve teknik görevlilerin katıldığı toplantıya çağrılı olmalarına rağmen EİM-MDK üyeleri katılmadı.

5 Nisan 1997 günü yapılan toplantıya da katılmayan EİM-MDK üyelerinin bu davranışı eleştirilirken Makina Mühendisleri Odasına karşı tutumları değerlendirilerek uyarılmalarına karar verildi.

24 üyenin katıldığı toplantıda Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN 5 Nisan 1997 tarihinde yapılan Şube Danışma Kurulu toplantısından bu yana geçen süreci değerlendirdi.

Yönetim Kurulu Üyesi Filiz GÜLER, EİM -MEDAK ile ilgili yapılan etkinlikler ve Endüstri Mühendisleri Odası Kurulması aşamasında yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Ardından temsilciliklerin yaptıkları ve yapacakları et-

kinliklerle ilgili il/ilçe Temsilcilikleri Yürütme Kurulu üyelerine söz veren AKDOĞAN, yılın ilk üç ayında olduğu gibi beş ay sonunda da belirlenen hedeflerin aşıldığını. Bursa Şubesi'nin beş aylık dönem sonu itibarıyla gelir bütçesinin % 44 oranında, merkez aktarımının da % 3 fazla gerçekleştiğini vurgulayarak Şube Yönetim Kurulu ve Temsilcilik Yürütme Kurullarına teşekkür etti.

Şube Sekreteri Remzi Erişler, gerçekleştirilen yatırım planlarından; Fotokopi makinasının yenilendiğini, internet bağlantısının gerçekleştirildiği, Net Work Kablolama ağı BNC yerine UTP/CAT5e yükseltildiğini, Pentium 100 terminal bilgisayar, 1 adet Pentium 166 server ve 1 adet HP-5L Laser Jet yazıcı alındığını, Faks-Modem Bağlantısının kurulduğunu, üniversiteye dönük çalışmalar yapıldığını, Kalibrasyon ve Metroloji Semineri, İşgüvenliği Semineri, Otomotik Kontrol Semineri, Isı Yalıtım Semineri, Asansör Tesisatı Proje Hazırlama Esasları Semineri, Çevresel Etki Değerlendirmesi Semineri, Bursa'da Sanayileşme ve

Çağdaş Kentleşme Sempozyumu, V.Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu, Demokrasi Kurultayı, Bilgisayarın Üretimde Kullanımı ve Uygulama Örnekleri Seminerleri çalışmalarının sürdürüldüğünü belirtti.

Temsilciliklerin "Bu yıl ne yaptık?" sorgulamasını yıl bitmeden şimdiden yapmalarını, Yerel Gündem 2020 planlarının yerel Habitat'ların temsilciliklerde de planlanmasını "Güney Marmara Sanayi Rehberi" hazırlıkları için destek istedi.

"Güney Marmara Sanayi Rehberi" hazırlıkları hakkında bilgi veren C.Serdar SÖNMEZ, temsilciliklerin rehber katkılarının sürmesini isterken, yapılan teknik çalışmaları anlattı.

Ayrıca Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN ise yapılacak bu kongre, seminer ve panelerin temsilciliklere yaygınlaştırılarak yapılabilirliğinin araştırılması görevini temsilcilik yürütme kurulu üyelerine verdi. Özellikle Çağdaş Kentleşme Sanayileşme başlığı altında Balıkesir, Çanakkale ve Yalova illerinde de etkinliklerin yapılabileceğini vurguladı.

"BURSA'DA DOĞALGAZ SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI ve SMM'LERİN ÇALIŞMALARI" KONULU SÖYLEŞİ YAPILDI

13 Mayıs 1997 Salı günü saat 16.30 da TMMOB Lokalinde Serbest Mühendis Müşavir (SMM) üyelerle Bursa'da Doğalgaz Sektörünün Sorunları ve SMM'lerin Çalışmaları" konulu söyleşi, 33 üyemizin katılımıyla gerçekleştirildi. Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN, Şube Sekreteri Remzi ERİŞLER, Şube Teknik Görevlileri C.Serdar SÖNMEZ, Mine ŞENER ve Murat KARAKAŞ'ın katıldığı söyleşide, katılan üyeler sorunlarını aktardı.

Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN, 7 Haziran 1997 tarihinde Isisan Bursa Binasında yapılacak ve TMD-Bursa periyodik seminer programı serisinden olan "LPG Kullanılan Kazan Dairelerinin Projelendirilmesi ve Uygulaması (Normlar, Pratik Bilgiler, Detaylar)" konulu seminerinin duyurusunu yaptı.

Şube Sekreteri Remzi ERİŞLER, Maliye Bakanlığı Vergi müfettişlerinin, Bursa'da Mimar ve İnşaat Mühendislerine yönelik denetimleri ve uygulanan cezalarla ilgili bilgi verdi. Fiyat dengelerinin ve hizmet kalitesinin oluşmasını; periyodik eğitimlerin gerek mühendis gerekse tesisatçı boyutuyla gerçekleşmesini, belgesi olmayanların inşaatlarda çalıştırılmaması gerektiğini vurgularken, Türkiye İnşaat Sürveyanları ve Kalfa Dernekleri Bursa Şubesinin düzenlediği ve 16 hafta sürecek kursta öğretici olarak görev alan Doğalgaz ve Tesisat Komisyonu üyelerinin çalışmalarını ile ilgili bilgi verdi.

Uludağ Meslek Okulu ve Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün özürü ve eğitilebilir öğrenciler için yaptıracağı atölye için yapılan bağış kampanyasına katkı koymak üzere, üyemiz AFŞA Ltd.'den Sedat AFŞAR atölye binasının kalorifer ve sıhhi tesisat projelerini faturalı ancak herhangi bedel almadan yapmak üzere görev aldı.

III.Ulusal Tesisat kongresinde gerçekleştirilecek 3 panel konusunda görüş hazırlamak üzere, arzu eden üyelere panel ana başlıkları dağıtıldı.

Tesisat Mühendisleri ve İşadamları Derneği (TEMİDER) Yönetim Kurulu Başkanı Suat GÜLÇİMEN, doğalgaz sektöründe yaşanan sorunları aktardı. Avrupa ve Amerika'da uygulanan stajyer mühendisliğin Türkiye'de de uygulanması, yeni mezun bir mühendisin her tür tesisat projesine imza atmasının önlenmesini, liyakat getirilmesini önerdi. Doğalgaz kazanla-

rındaki kirlilik ve tesisat projeleri denetimi için TEMİDER olarak Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdem SAKER ile görüştiklerini, SAKER'in bu denetimlere sıcak baktığını, MMO ile ortak bir çalışma yapılarak Belediye'ye sunulmasını önerdi. TEMİDER'in LPG konusunda Alman Standartlarını Türkçeleştirdiklerini, İngilizce'sini MMO'na sağlama şanslarının olduğunu belirtti.

SMM üyemiz Mustafa SELÇUK, Karbonmonoksit (CO) emisyonunun Doğalgaz kazanlarında yüksek çıkması nedeniyle, Belediyelerin apartman yöneticilerinden bacagazı analizi yapıldığına dair belge istemesini önerdi. SMM üyemiz Alaeddin KÜÇÜKGÜLER ise Bursa'da sağlıklı proje yapan mimar, inşaat mühendisi ve makina mühendisinin neredeyse kalmadığını, (1/20) ölçekli Avan proje çizilmesinin ardından (1/50) ölçekli uygulama projesi çizil-

mesi gerektiğini; mimarların asıl, yedek ve havalandırma bacası yeri bırakmadıklarını, tesisat projelerinde de rögar havalandırma kapakları bırakılmadığını, doğalgaz kazan dairesi dönüşümlerinde büyük sorunların olduğunu, atmosferik brülörlü kazanlarda yanma veriminin düşük olduğunu, bacalardan kurum yağdığını ve bu tip kazanlarda gaz ayarı yapmanın mümkün olmadığı, dilimlerin sık sık çatladığını belirtti.

SMM üyemiz Ünal KARADUMAN da baca gazı denetiminin tarafsız bir kuruluş tarafından denetlenmesi gerektiğini, Belediye'nin kalorifer ve tesisat projesi faturası istemesi gerektiğini, Makina Mühendislerinin bir yandan Mimar ve İnşaat Mühendislerinin taşeronu konumuna düşerken, bir yandan da kendi alt taşeronlarının da esiri durumuna düştüğünü, alt taşeronların bir işte beraber çalışırken başka bir işte rakip konumunda olduğu, vergi vermeyen bu taşeronlarla rekabet şansının olmadığını, tüm SMM'lerin hedef belirleyerek denetimi zincirleme hale getirilecek çözümler bulmasını önerdi.

SMM üyemiz Şahin DANIŞ, proje bedellerinin yüksek olduğunu, tesisat projesi istemeyen, hatta inşaat mühendisinin çizdiği sıhhi tesisat projelerini kabul eden belediyelerin olduğunu, ayrıca çok kötü koşullarda üretilmiş LPG tanklarının hem birkaç blokta oluşan binalarda hem de ayrı olarak evlerin balkonlarında bulunduğunu, test ve kontrollardan uzak olarak üretilen birer bomba niteliği taşıyan bu üretimlerin mutlaka denetlenmesini ve durdurulmasını önerdi.

SMM üyemiz Ruhan ÜÇKARDEŞ de proje fiyatlarında inanılmaz indirimlerin yapıldığını 1.250.000.000 TL tutan bir otel projesinin 260.000.000 TL'ye yapıldığı bu tip toplantıların 2-3 ayda bir yapılmasını önerdi.

SMM üyesi Necati SEVGİN ise proje fiyatlarının yüksek olduğunu; 0,7 yöre katsayısı ile oynayarak fiyatların düşürülmesini önerirken yeni kurulan Ertuğrulkent'te doğalgaz proje onaylarında büyük sorun yaşandığını belirtti.

SMM üyesi A.Rifat KASNAK ise sadece ruhsat almaya yarayan onun dışında tesisat ustasının bile kullanmadığı bir proje için belirlenmiş fiyatın bu haliyle yüksek olduğunu, projede kalitenin yükseltilmesi gerektiğini belirtti.

SMM üyesi Kadir UYAR ise fiyat denetiminden önce kalite denetiminin yapılmasını, yapılan projelerin hesaplarının bile incelenmesini; ısı kaybı, kalorifer, sıhhi tesisat projelerindeki hataların teşhir edilmesini, herkesin aynı standartta proje çizmesini ve hesaplarını mutlaka yapmasını, tüm projeci SMM'lerin herşeyi piyasada öğrendiklerini ve bunun bedelini toplumun ödediğini, vatandaşa hizmet verilmesini, projelerde fenni mesuliyet kavramının yerleşmesi gerektiğini; bilinçli bir müteahhidin gerektiğinde yapılan yanlış uygulamalar nedeniyle hesap sorabileceğini,

yapılan hatalı davranışların, haksız rekabet eden SMM'lerin teşhir edilmesi gerektiğini, ayrıca odada bilgili, tecrübeli kişilerin çeşitli seminerler vererek SMM'leri eğitimlerini, herkesin kafasında soru işareti olan konularda bilgilenmeleri gerektiğini belirtti.

Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN ise Bursa'da doğalgaz yatırımlarının durdurulduğunu, büyük firmaların da bu nedenle Bursa'yı terk ettiklerini, bunu milletvekili üyelerimiz A.Rahmi BEYRELİ ve Hayati KORKMAZ'a iletilmesini, bundan sonra çözümler üretilebileceğini, ayrıca Doğalgaz kazanlarındaki yanma kayıplarının hesaplanarak su faturaları ile birlikte gönderilen Belediye Bültenlerinde duyurulabileceğini, Mimar ve İnşaat Mühendislerinin Makina Mühendislerini taşeron olarak kullandıklarını, Mimar ve İnşaat Mühendislerinin proje bedelini iş sahibinden kendi adına tahsil ettiğini, hatta projeyi herhangi birisine çizdirdikten sonra dışarıdan Makina Mühendisi arkadaşına imzalattıklarını, mühendislik proje fiyatlarının tartışılmamasını, kuralların sonuna kadar uygulaması gerektiğini, yöre katsayısını 0,7'ye indirmenin yöre katsayısını 0,4'e kadar indiren Mimar ve İnşaat Mühendisleri karşısında birşey ifade etmediğini, projelerde öncelikle kalitenin yakalanması gerektiğini belirtti.

Uludağ Meslek Okulu ve Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün özürllü ve eğitilebilir çocuk ve gençler için yaptıracağı atölye için yapılan bağış kampanyasına, atölye binasının kalorifer ve sıhhi tesisat projelerinin ücret almadan ve fatura keserek katkıda bulunan AFŞA Ltd.Şti. sahibi üyemiz Sayın Sedat AFŞAR'a teşekkür ederiz.

MMO Bursa Şube Yönetim Kurulu

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ MEZUNLARI DERNEĞİ GENEL KURULU YAPILDI

U.Ü. Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mezunları Derneği Genel Kurulu 3 Mayıs 1997 günü TMMOB Lokali'nde yapıldı. Divan Başkanlığını Gürhan AKDOĞAN, Başkan Yardımcılığını Feridun TETİK, Yazmanlığı Sibel BİRCAN'ın yaptığı Genel Kurulda Dernek Yönetim Kurulu, Denetleme ve Onur Kurulu üyeleri seçildi. Buna göre

Yönetim Kuruluna: Haydar ÖZDEMİR, Ziya ÖZEK, Ömer ADIŞEN, Osman AKIN, Zübeyde TEMEL, Sevda TELLİ, Mihraban AKYOL

Denetleme Kuruluna: Feridun TETİK, Sebahattin YILDIZ, Binnaz MERİÇ

Onur Kuruluna: Günay METİN, T.Gürhan AKDOĞAN, Behiye KORKMAZ seçildiler.

Genel Kurulda üye ödentsininin 2.000.000 TL olması karara bağlandı. Ayrıca okunan tüzük üyelerce tümüyle kabul edildi.

Söz alan Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Haydar ÖZDEMİR, 62 olan üye sayısını artırmak için her üyenin çaba göstermesini, önümüzdeki dönem değişik etkinlikler yapmayı tasarladıklarını, tüm üyelerden destek beklediklerini, sadece 7 kişilik yönetim kurulunun etkinliklerde yeterli olamayacağını belirtirken, dernek kurulması aşamasında büyük desteklerini aldığı Ziya ÖZEK'e teşekkür etti.

Uludağ Üniversitesi bünyesinde kurulan Yarım Elma Derneği'nin faaliyetlerini anlatan Sevda TELLİ de mezunlar derneği ile ortak çalışmalarla güçlerinin arttığını, şu anda 10 öğrenciye 4.000.000 TL/ay burs verildiğini, dernek üyeleri ve konuya ilgi gösterecek diğer mühendislerin kullanmadıkları kitap, teknik yayın, broşür ve giysileri göndererek maddi imkansızlıklar içinde okuyan öğrencilere yardımcı olmalarını istedi.

Genel Kurula katılan tüm üyeler bundan sonraki etkinliklere tam destek vereceklerini üye sayısını artırmak için ellerinden gelen çabayı göstereceklerini bildirdiler.

ARAÇ İMAL VE TADİLATI PROJESİ YAPAN SMM ÜYELERİMİZİN KATKISIYLA OLUŞTURULAN GÖRÜŞLER MERKEZE AKTARILDI

Bursa'da Araç İmal ve Tadilatı yapan SMM üyeleri 6 Mayıs 1997 tarihinde yaptıkları 2. toplantıda,

1. AİTM yönetmeliğinde; değiştirilmesi, düzeltilmesi, kaldırılması veya ilave edilmesi düşünülen maddeler,

2. TSE 4930'da belirtilme-

yen; profil kasalar, meşrubat kasalar, çöp kamyonu, vinç ilavesi, çekici, kurtarıcı kamyonlar, sondaj, vidanjör, ile ilgili esaslar,

3. Minibüslerin-van tipi kamyonete tadilatları, ambulansa tadilatları, minibüslerin ve van tipi, kamyonetlerin açık sac kasa ile diğer tiplere ait tadilat esasları,

4. Otomobillerin kamyonete ve spor tipe tadilat esasları,

5. Özürlü sürücüler için tadilat esasları,

6. Kamyon ve otobüslerde römork takma esasları,

7. Seri imalat belgeleri hazırlama esasları,

8. Proje hazırlamada kullanılan A-B-C hesaplamalarının günümüz seri imalat teknik belgelerde verilen değerlere göre tekrar düzenlenmesi,

9. AİTM yönetmeliğinin 112.maddesinde tanımlanan ve arkadan çarpmaya karşı koruma çerçevesi ile ilgili görüşlerini merkeze aktardılar.

Bu çalışmaya katkı koyan SMM üyelerimiz Sayın Ahmet Numan ÖZ, Sayın İsmail KANDEMİR, Sayın Necati SEVGİN, Sayın Hikmet AYDOĞDU, Sayın Mehmet DEMİRTAŞ ve Sayın Kadir UYAR'a teşekkür ediyoruz.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK FAKÜLTESİ'NİN III. GELENEKSEL MÜHENDİSLER MİMARLAR GECESİ YAPILDI

19 Mayıs 1997 gecesi Uludağ Üniversitesi Kükürtlü Vamtes Tesisleri havuz başında, III.Geleneksel Mühendisler Mimarlar Gecesi yapıldı. Açılış konuşmasını Uludağ Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof.Dr.Mehmet KIRBIYIK'ın yaptığı gecede Şube Başkanımız Gürhan AKDOĞAN mühendisler adına konuşma yaptı. Öğrenciler adına yapılan konuşmanın ardından başlayan eğlencede mezun mühendisler genellikle yıllardır görmedikleri arkadaşlarıyla özlem giderip sohbet ederken, öğrenciler de gecenin tadını dans

ederek çıkardılar. Gecenin sürprizi havuz üstündeki salda İspanyol oryantal ve dansözün gezdirilerek oynatılmasıydı. 1.500.000 TL'dan satılan biletler karşılığında sunulan limitli içki, ordövr tabağı, ara sıcak, tavuk ve meyve katanları tatmin etti. Havuz başının tatlı serinliğinde yapılan geceye katılanlar, Uludağ Üniversitesi Mezunlar Derneği tarafından organize edilecek gecelerle mezun mühendis mimarları tekrar biraraya getirmesi dileğinde bulundular. Şubemiz de, geceye üyelerimize 68 bilet satışı sağlayarak katkıda bulundu.

**AEF 97 ve
OTOMEK 97
FUARLARI
ZİYARET
EDİLDİ**

14-18 Mayıs 1997 tarihleri arasında Dünya Ticaret Merkezi'nde düzenlenen AEF-Automotiv 97 Fuarı ve 15-18 Mayıs 1997 tarihleri arasında Tepebaşı İstanbul Sergi Sarayı'nda düzenlenen 4.Uluslararası Otomobil Servis Ekipmanları Alet ve Aksesuarları Oto Mek 97 Fuarı. 16 Mayıs 1997 tarihinde Şube Sekreteri Remzi ERİŞLER, Şube Teknik Görevlisi C.Serdar SÖNMEZ ve Şube Muhasebe ve Mali İşler Sorumlusu Mehmet KARTAL tarafından ziyaret edildi. Fuara katılan firma temsilcileriyle yapılan teknik bilgi alışverişinin yanısıra, firma teknik katalogları toplanarak son gelişmeler incelendi. Toplanan kataloglar temsilciliklere de aktarılırken Şube kütüphanesinde de katalog dosyası oluşturuldu. Ayrıca 07-08 Kasım 1997 tarihinde Bursa Şubesi tarafından gerçekleştirilecek V.Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumu ile ilgili alt yapı oluşturacak görüşmeler yapıldı.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ MAKİNA MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNE TEKNİK GEZİ DÜZENLENDİ

Şubemiz, Uludağ Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümü Öğrenci Temsilciliği ile birlikte DEMİRDÖKÜM İNEGÖL TESİSLERİ'ne Teknik Gezi düzenledi. Şubemiz Yönetim Kurulu Yedek Üyesi İbrahim MART'ın başkanlık ettiği gezide Uludağ Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümünden 20 öğrenci katıldı. Şube önünden saat 11.30'da İnegöl'e hareketle başlayan gezi 17.00'de yine Şube önünde sona erdi.

Tesislerde iyi bir şekilde karşılanan grubumuz öğle yemeğinin ardından, Proje Mühendisi Ali Seydi Çelik, Eğitim salonunda slayt gösterisi ile Demirdöküm firmasının tanıtımını yaptı ve üretim projesi ile ilgili teorik bilgiler verdi. Üretim Müdürü Adnan ÖNDER, üretimin ilk aşamasından son aşamasına kadar tüm tesisi gezdirdi. Tesis ve üretim prosesi hakkında bilgiler verirken, öğrencilerin sorularını yanıtladı.

Gezi sonunda, Personel Müdürlüğü tarafından çay-kahve ikram edildi. Geziye katılanlara günün anısına birer hediye verildi ve birlikte fotoğraf çekildi. Geziye katılanlar, gezinin çok yararlı olduğunu, bu tür etkinliklerin devam etmesi gerektiğini belirttiler ve tüm firmaların bu konuda destek vermesini istediler.

Gezinin gerçekleşmesini sağlayan DEMİRDÖKÜM yetkililerine ve gezi süresince ilgilerini ve bilgilerini esirgemeyen ve örnek bir ev sahipliği yapan DEMİRDÖKÜM çalışanlarına teşekkürlerimizi sunuyoruz.

MÜHENDİSLİK
FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİ
ŞUBEMİZİN STAJ
KONTENJANINDAN
FAYDALANIYOR

SMM'LER DENETLENİYOR

Makina, Endüstri, Uçak, Gemi inşaa bölümlerinde, öğrenim gören öğrencilerin Haziran-Eylül dönemi staj programının uygulanmasına yönelik olarak, Şube Yönetim Kurulu'muzca yürütülen çalışmada 21 işletmeden Şubemiz adına staj kontenjanı ayrılması istenerek; sorunun sağlıklı bir şekilde çözümü hedeflenmiştir. Bu kapsamda 30 civarında öğrenciye staj olanağı sağlanmıştır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Serbest Müşavirlik Mühendislik Büroları Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin 08.03 maddesi "Oda SMM bürolarının tescil süresi içinde herhangi bir zamanda, merkez, şube, il/ilçe temsilciliği mesleki denetim büroları veya görevlendirdiği makina mühendislerince yılda enaz bir kez olmak üzere denetler" şeklindedir. Yönetmeliğin 08.03 maddesi uyarınca tüm SMM'ler bu konuda bilgilendirilip belli bir sıralamaya göre şubemize çağrılarak denetlenmektedir. 1995 yılından beri Haziran-Temmuz aylarında periyodik olarak gerçekleştirilen bu denetimlerde bu yıl haziran ayında 146 adet SMM bürosu denetlenecektir.

TRAFİK BİRİM AMİRLERİ TOPLANTISI BURSA'DA DÜZENLENDİ

5 Haziran 1997 günü BU-SİAD (Kültürparkiçi) salonunda yapılan toplantıda Trafik konusu çeşitli açılardan incelendi. Toplantıya Şevket AYAZ (Emniyet Genel Müdür Yardımcısı, Trafik Hizmetleri Başkanı), Mustafa KULALAR (Trafik Planlama Destek Daire Başkanı), Erhan GÜLVEN (İstihbarat ve Bilgi İşlem Şube Müdür Vekili), Kenan AYDOĞAN (Araştırma Geliştirme Şube Müdür Vekili), Mehmet NALDÖVEN (Trafik Uygulama ve Denetleme Daire Başkanı) konuşmacı olarak katıldılar. Ayrıca trafik kuralları ve trafik kazaları konusunda 14 dakikalık 2 film gösterimi yapıldı.

Bu arada Trafik ve Çevre konusunda Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi'nden Prof.Dr. Ulviye ÖZER ile Türkiye Trafik Kazalarını Önleme Derneği Genel Başkanı Hitay GÜNER de konuşma yaptılar.

Toplantıda belirtilen konular arasında söz edilenlerden edindiğimiz notları şöyle özetleyebiliriz.

50 km hızla giden bir araçta 75 Kg ağırlığında bir kişinin çarpışma anında 2.250 kg'a eşit hale geldiği, 1996 yılında 34400 yaralı, 1886'sı ölü olmak üzere çocukların kaza geçirdiğini; Çocuklara özellikle okula giderken çantalarına ve sırtlarına yansıtıcı yapıştırılması ve açık renkli giysiler giydirilmesi gerektiği; Bu tür giysilerin 150 metreden farkedildiği dolayısıyla 100 km. hızla gelen bir aracın bu mesafede ancak durabildi-

ği;

Karayollarındaki eğitimlerin 90 km/h hıza göre ayarlandığı ve bunun üzerindeki hızlarda riskin çok arttığı;

Dünya'da trafik kazaları sayısının 50 milyonun altında tutulmaya çalışıldığı;

Almanya'da 500 bin aracın tekerleklerinde yapılan incelemede 200 bin aracın lastiklerinin uygun olmadığı; dolayısıyla yakın takip anında kaza riskinin lastik aşınmasına bağlı olarak arttığı;

Türkiye'de 17.000 trafik polisinin görev yaptığı; kaza nedenleri arasında aşırı sürat, yakın takip, yola aniden çıkma, hatalı sollama, emniyet kemeri takmama, alkollü araç kullanma vb. etkilerin bulunduğu; durma mesafesinin hızın yarısı kadar bir mesafede olduğu ancak yağışlı havalarda durma mesafelerinin daha da arttığı;

Berlin'de trafik kazası geçiren her 5 çocuktan 4 ünün, Türk çocuğu olduğu ve Almanların bu sorunu çözümlenmek için 160 bin Türk'e ulaşmak için çalışmalar yaptığı;

İstanbul'da gelir düzeyi iyi ve kötü iki okuldaki öğrenciler üzerinde yapılan incelemede yollarda karşıdan karşıya geçme konusunda doğru yanıt verme oranının % 17 olduğu; bütün bu açıklamalardan sonra trafik konusunun polisle aşılamayacak bir sorun olduğu, sivil toplum örgütlerine ve medyaya da görev düştüğü, ilkokuldan başlayarak bu konuda ciddi eğitim gerektiği belirtildi.

ŞUBEMİZ TEKNİK GÖREVLİLERİ "LPG KULLANILAN KAZAN DAİRELERİNİN PROJELENDİRİLMESİ ve UYGULANMASI" SEMİNERİNE KATILDILAR

Tesisat Mühendisleri Derneği 7 Haziran 1997 tarihinde Isısan Bursa binasında "LPG Kullanılan Kazan Dairelerinin Projelendirilmesi ve Uygulaması (Normlar, Pratik Bilgiler, Detaylar) konulu semineri gerçekleştirdi. Şube Teknik Görevlileri; Bursa Şube'den C.Serdar SÖNMEZ, Mine ŞENER, Murat KARAKAŞ, Balıkesir İl Temsilciliği'nden Zeki ÖNCÜ, Çanakkale İl Temsilciliği'nden Namık Kemal SAPMAZ; Bandırma İlçe Temsilciliği'nden Turhan YILDIZ'ın katıldığı ve SMM üyelerimizin yoğun ilgi gösterdiği seminerin yöneticiliğini Tesisat Mühendisleri Derneği (TMD) Başkan Yardımcısı Rüknettin KÜÇÜKÇALI yaparken Aygaz A.Ş.'den Oğuz AKYILDIZ ve Ali KIZILKAYA, İpragaz A.Ş.'den Gürhan YILDIRIM konuşmacı olarak katıldılar. Seminerde LPG gazlarının fiziksel özellikleri, TSE 1446'da belirtilen LPG Depolama Tankları Asgari Emniyet mesafeleri, yeraltı ve yerüstü tank uygulamaları, tank aksesuarları, topraklama ve izolasyonları, Merkezi Enerji Sistemleri ve gaz boru tesisatları hakkında 106 katılımcıya ayrıntılı bilgi verildi.

"PATLAYICI ORTAMLAR İÇİN EMNİYETLİ ELEKTRİK MALZEMELERİ" SEMİNERİNE KATILINDI

27 Mayıs 1997 tarihinde BUFER-LEGRANT Elektrik San. ve Tic. A.Ş.'nin Gebze Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu bulunan fabrikasının eğitim salonlarında yapılan "EX-PROOF/Patlayıcı Ortamlar İçin Emniyetli Elektrik Malzemeleri" seminerine Şube Teknik Görevlisi C.Serdar SÖNMEZ katıldı. Müh. E. CARRE'nin konuşmacı olarak katıldığı seminerin, 28 Mayıs'ta Ankara'da, 29 Mayıs'ta İzmir'de tekrarlanacağı bildirildi. Gidiş organizasyonunu Legrand Bursa satış sorumlusu Levent AKBENİZ'in

yaptığı seminere Bursa'dan Teknik Görevlimiz C.Serdar SÖNMEZ dışında Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Emir BİRGÜN, BTSO Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü'nden Elektrik Danışmanı M.Naci AVCI'da katıldı. İstanbul ve İzmit'te kurulu bulunan 45'e yakın fabrika üst düzey yetkilisinin hazır bulunduğu seminerde; Patlayıcı Ortamlar, sanayi bölgeleri, fabrikalar bölgesel sınıflandırma (bölge kavramı); Gazların sınıflandırılması ve malzeme seçimi; Standartlar (IEC/CENELEC/NEC); Koruma yöntemleri; Tesilat kural-

ları;Rakor Seçimi;Yeni Avrupa standardı; Test edilmiş Legrand ATX (EX-Proof) ürünleri ve Legrand ATX tarafından verilen hizmetler ayrıntılı olarak anlatıldı.

2 Haziran 1997 tarihinde Bursa'da yapılacak ve TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası'nın organize ettiği "Ex-Proof Malzemeler" konulu seminere malzeme tanıtımları için Bufer Legrand firmasının katkı koyması da EMO Bursa Şube Başkanı Emir BİRGÜN tarafından sağlandı. Tüm katılımcılar, seminerin yaygınlaştırılmasını dilediler.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK FAKÜLTESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNE KOKTEYL VERİLDİ

Geleneksel olarak sürdürdüğümüz son sınıf mühendislik öğrencilerine yönelik "Mesleğe Hoş Geldiniz" kokteyli; bu yıl 25 Haziran 1997 Çarşamba günü saat 17.00-19.00 arasında TMMOB Lokali'nde gerçekleştirildi. Uludağ Üniversitesi Makina ve Endüstri Mühendisliği bölümü öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilen kokteyl çok olumlu ve yararlı oldu. Kokteyl'e katılan öğrenciler Oda'yla daha yakın ilişkiler kurulması, yapılan ortak çalışmaların önümüzdeki senelerde de tekrarlanması isteklerini dile getirdiler.

Şubemizin düzenlemiş olduğu BİLGİSAYARIN ÜRETİMDE KULLANIMI ve UYGULAMA ÖRNEKLERİ - 01 Semineri 27 Haziran 1997 tarihinde TÜBİTAK-MAM/Tekstil Enstitüsü SAGEM Müdürlüğü'nde gerçekleştirildi.

SEMİNER...SEMİNER...SEMİNER...SEMİNER...SEMİNER...SEMİNER...SEMİNER

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Bandırma İlçe Temsilciliği ve Intervalf işbirliği ile 21 Mayıs 1997 tarihinde "Buhar Tesisatları ve Buhar Cihazları" konulu bir seminer düzenlendi.

Eken Prestij Otel'de düzenlenen ve 49 kişinin katılımı ile gerçekleştirilen seminerde, Intervalf Genel Müdürü Mak.Müh.Cafer ÜNLÜ, vana çeşitleri ve kullanım yerleri, kondensatör hesabı, seçimi ve kullanım yerleri, buhar tesisatları, buhar cihazları seçimi, kazan otomatik sistemleri, buhar sayaçları ve flaş buhar ve enerjinin geri kazanımı konusunda çok ayrıntılı bilgi-

ler verdi. Katılımcılara Buhar Tesisatları ve Buhar Cihazları El Kitabı (Cilt I-II), Seminer Notları, Buhar Armatürleri Kataloğu, kondensatör seçim cetveli ve programını içeren bilgisayar disketi dağıtıldı.

Katılımcıların büyük beğenisini toplayan bu seminerin Eylül-Ekim aylarında Çanakkale'de yine TMMOB Makina Mühendisleri Odası işbirliğinde seminer sonunda katılımcılara sertifikaları yapılan kapanış kokteyli sonunda dağıtılırken, TSE Bandırma İlçe Temsilciliği Intervalf Genel Müdürü Cafer Ünlü'ye birçok ilde yapmış olduğu eğitim çalışmaları ve sektöre yaptığı katkılardan dolayı TSE bayrağı ve onur plaketi verdi.

Intervalf Genel Md.
Mak.Müh.Cafer ÜNLÜ

25.5.1997 pazar günü TMMOB MMO Bursa Şubesi Başkanı Gürhan AKDOĞAN ile Başkan Vekili Özcan ŞENİŞLER Bandırma İlçe Temsilciliği'ni ziyaret etmişlerdir. Ziyaretleri sırasında temsilcilik çalışmaları hakkında Yürütme Kurulu Başkanı Seyfiddin KARACAY, Yürütme Kurulu Sekreteri Selçuk KOÇ ve teknik görevli Turhan YILDIZ'dan gerekli bilgileri almışlardır.

BANDIRMA İLÇE TEMSİLCİĞİ'NDE SANAYİ KAZANCISI YETİŞTİRME KURSU DÜZENLENDİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Bandırma İlçe Temsilciliği'nce Gönen deri sanayicilerine yönelik düzenlenen "Sanayi Kazancısı Yetiştirme Kursu" 31 kursiyerin katılımında başarı ile tamamlanmıştır. Kurs sonunda yapılan sınavlarda başarı gösteren 26 kursiyerimiz belge almaya hak kazanmıştır.

Kursiyerlerimizin belgeleri 16.5.1997 Cuma günü saat 18.00'de başlayan ve devamında bir kokteyllerle sona eren törenle dağıtılmıştır. Tören kursiyerlerimizin yanı sıra Gönen İlçe Kaymakamı Fethi BÜYÜKAKSOY, Belediye Başkanı Hayati KÖSE, İlçe Emniyet Müdürü Hakkı AKSOYLAR, çeşitli mülki amirler, yerel basın, yerel TV ve kalabalık bir izleyici topluluğu ile gerçekleştirilmiştir.

MMO Bandırma İlçe Temsilciliği'nce 97 Yaz Yemeği düzenlendi

Makina Mühendisleri Odası Bandırma İlçe Temsilciliğimizin düzenlediği 97 Yaz Yemeği yoğun katılımı ile keyifli bir akşam olarak geçti. Arginto Otel havuz başında verilen yemek ve müziğin etkisiyle pisti boş bırakmayan davetliler uzun ve tadına doyum olmaz bir yaz geçirme dileğinde bulundular. Gecenin ilerleyen saatlerinde eğlence otel diskosunda devam ederek unutulmaz gece sabahın erken saatlerinde son buldu. Yemeğin sonlarında bu tür etkinliklerin üyelerimiz arasında kaynaşma ve sosyal aktiviteyi canlandırma açısından son derece olumlu karşılandığı gözlemlendi.

ÜYEMİZ
GÜLTEN UĞTUR'un
İrem Alara adını
verdikleri kızları oldu
sağlık ve mutluluklar
dileriz.

ÜYELERİMİZ
SAMIYE YAMAN
ve
RÜŞTÜ SÜSLÜ
evlendiler
mutluluklar
dileriz

BURSA ŞUBESİ BÜLTENİ, HAZİRAN 1997

ENKAY

MAKİNA SAN.LTD.ŞTİ.

*Asimetrik, elektromekanik
çift sütunlu oto bakım servis lifti*

FAB: Taşpörü San.Sitesi 1.Yol No:120 YALOVA
Tel: (0-226) 3532265- 3532905 Fax:3532906

MMO Balıkesir İl Temsilciliği'nce MESLEĞE HOŞGELDİNİZ Kokteyli Düzenlendi

Balıkesir Üniversitesi Mimarlık Mühendislik Fakültesi son sınıfında eğitim gören mühendis aday öğrencilere, MMO Balıkesir İl Temsilciliği Lokali'nde 15 Haziran 1997 tarihinde "Mesleğe Hoş Geldiniz" kokteyli verildi. Kokteyle katılan öğrencilere Balıkesir İl Temsilciliği Başkanı Ümit Kamçıcı tarafından Atatürk rozeti hediye edildi.

YAĞ FABRİKALARINDA HEGZAN PATLAMALARI

Mak.Müh.Zeki ÖNCÜ

Kaza söz konusu yağ fabri-
kasının EKSTRAKSİYON bölü-
münün önündeki küspe saha-
sında meydana gelmiştir. Söz
konusu işletmede kabuğu so-
yulmuş yağlı tohum su buharı
ile ısıtılan helezonik pres (vidalı
pres-screw press)lerde sıkıştırı-
larak bünyesinde bulunan % 40
civarındaki yağ % 20 veya
6-7'ye düşürülerek bir kısmı alı-
nır. Daha sonra bünyesinde %
6-7 veya % 20 arasında yağ bu-
lunan küspe Ekstraksiyon bölü-
münde kazanlarda genellikle
hegzan ile yıkanarak yağın hegzan
içerisinde çözülmesi sağla-
nır. Aynı bir tankta da hegzanın
buharlaştırılması sonucu yağ el-
de edilmiş olur. Bu işlem sonu-
cunda yağlı tohumda başlangıçta
% 40 civarında olan yağ %
1'e düşürülmüş olur. Yani baş-
langıçta 1 Kg. yağlı tohumda
yaklaşık 400 gram yağ bulun-
maktadır. Preste sıkılamak ve eks-
trakte etmek sonucunda bu ya-
ğın 610 gr. küspede 10 gr'a düşürülmesi beklenir.

Ekstraksiyon işlemi esnasın-
da birbirine seri bağlı çok sayı-
da yıkama-patlatma tankı (eks-
traksiyon tankı) kullanılır. Yağı
almış küspeyi, hegzandan
arındırmak için ise ayrıca su buharı
kullanılır.

Başlangıçta bütün ekstraksi-
yon tanklarına veya işlenecek
yağlı küspe miktarına göre bir
kaç tanesine yağlı küspe koyu-
lur. Ardından önce birinci tan-
ka verilen hegzan buradan çı-
kınca ikinci tanka sonra üçün-
cüye gönderilir.

Hegzan, ilk tanka tamamen
yağsız girdiğinden bünyesine en
çok bu tankta yağ alır. Diğerle-
rinde konsantrasyon farkının
azalmasından dolayı giderek
daha az yağ alır.

Kontrol yerlerinden gözlen-
diğinde bir süre sonra ilk gön-
derildiği tanktan (bu durumda
birinci tankta) hegzanın girdiği
gibi çıktığı, bir renk değişikliğine
uğramadığı gözlenir.

Bu durumda bu tankın hegzan
giriş ve çıkış vanaları kapa-
tılır ve sistemin bütününe hegzan
pompanması durdurulur.

Şimdi sıra birinci tankta bu-
lunan, artık yağı alınmış küspe-
nin hegzandan temizlenmesine
gelmiştir. Bunun iki nedeni var-
dır. Birinci nedeni bu küспенin
yem fabrikalarında yem ana-
maddelerinden biri olarak de-
ğerlendirilecek oluşu diğeri
hegzanın benzin kadar pahalı
oluşudur.

Küspeyi hegzandan arındır-
mak için tanka yukarıdan yakla-
şık 2-5 atü basıncında buhar
gönderilir. Tankın sıcaklığı bu-
har sıcaklığı nedeni ile tankın
üstünde daha yüksek olur. Tan-
kın üst tarafındaki ve alt tara-
fındaki sıcaklıkların eşit olması
halinde bittiği var sayılan bu iş-
leme İNDİRİME tabi edilir.

İndirme işleminin tamamlan-
ması sonrasında üst buhar
vanası kapatılıp, üstteki uçurma
vanası açılarak tanka alttan bu-
har verilir. Bu işlemede
UÇURMA denir.

İndirme esnasında tanktaki
hegzanın alınıp, buharlaştırılıp
yağının alınacağı tanka gönde-
rilebilmesi için tankın dibinden
emiş yapan bir diğeri hegzan
pompa yardımcı olarak çalıştırılmakta,
uçurma işlemine ge-
çince durdurulmaktadır.

Uçurma işleminin amacı
küспенin bünyesine nüfus etmiş
olan hegzanın buharlaştırılarak
su buharına karışmasını temin
etmektedir. Uçurma işleminin
tamamlanıp tamamlanmadığı

tankın kontrol vanasından su
dolmuş bir kaba buhar alınıp, ya-
nıp yanmadığı kontrol edilerek
anlaşılır.

Uçurma işleminden sonra
bir binanın bir dış duvarına sıra
ile yerleştirilmiş bulunan tank-
lardan işlemi bitmiş olanın için-
deki küспенin alınması için
tank "SEKTE"ye alınır. Tankla-
rın bir en üstünde, bir de bina-
nın dış tarafındaki yüzeyinde 2
adet kapak vardır.

Bu kapaklar 5 adet oynak
mafsalli civata ve bir de mente-
şe ile tanka bağlanmıştır. Dışta-
ki kapakta düşey konumdaki
mentişenin karşısındaki civata
hariç diğer dört civatanın so-
munları sökülerek civatalar çö-
zülür. Mentişenin karşısında
bulunan civata ise ucu çengel
şeklinde kıvrılmış uzun bir de-
mir çubuk ile yandan çekilir.
Böylece tankın içerisindeki 0.5
ile 1 atü'lük basıncın da etkisi
ile kapak çok büyük bir gürültü
ile açılır. Bu eyleme de PAT-
LAMA denilmektedir. Bu es-
nada kapağın karşısında kimse
bulunmamalıdır. Bu tank artık
yeniden yağlı küspe doldurma-
ya hazırdır. Kapağın açılması
ile birlikte tankın içinde bulu-
nan yağlı buharla işlem
anında su buharını emerek sı-
kışmış küспенin bir kısmı da
şiddetle dışarıya fıskırır. Bura-
da yani kapağın karşısında yo-
ğun bir su buharı ve hegzan ko-
kusu hakim olur. İşlemi yapan
işçiler su buharı ve hegzan ko-
kusunun dağılması için 5-10 da-
kika başka bir yerde beklerler.

Daha sonra bir üstteki kapa-
ğı açar, bir diğeri de öndeki ka-
paktan kürek, gelberi veya kaz-
ma ile küspeyi boşlatır.

Arı Rafine Yağ Sanayii
A.Ş.'de meydana gelen patlama
ve yangın, o esnada sırası gelen
5 nolu ekstraksiyon tankında
patlama olarak anılan kapak

açılmasından sonra oluşmuştur. Ekstraksiyon kazanları patlama kapaklarının bulunduğu 1200 m²lik etrafı duvarlarla çevrili üzeri oluklu alüminyum levhalarla kaplı küspe stok sahası denilen alanda bir hegzan birikmesi olduğu; bir kıvılcım veya herhangi bir yerde hegzanın sıcak bir şeyle teması sonucu o noktada kendi kendine tutuşma sıcaklığına erişerek patladığı ve yangına sebep olduğu anlaşılmıştır. Böylesine bir patlamanın oluşabilmesi için ortama önemli miktarda tahminen 1.5 (birbuçuk) ila 3 (üç) ton hegzanın kaçırılmış olması gerekir. Gerçi hegzanın patlayabilmesi veya yanabilmesi için hacimsel olarak hava ile en az % 1,2 en fazla % 6,9 oranında karışmış olması gerekir. Bu limitlerin dışında yanma olmaz.

Bunun için ise ya kapağın açılması erken, yani uçurma işlemine geçmeden indirme işlemi esnasında yapılmış olmalı ya da hegzan vanası açık unutulmuş yahut yanlışlıkla açılmış olmalıdır.

Patlama ve yangının büyüklüğü hegzan vanasının herhangi bir şekilde açık olduğu olasılığını kuvvetlendirmektedir. Fakat her ne suretle olursa olsun ortama çok miktarda hegzan kaçırılmıştır.

Arı yağ fabrikasında patlama

İşadamı ve MÜSİAD Balıkesir Şube Başkanı Edip Uğur'a ait İzmir yolu 6.kilometresindeki rafine ayçiçek yağı fabrikasında meydana gelen patlamada iki işçi yanarak hayatını kaybederken bir işçi de ağır yanıklar içinde Balıkesir SSK Hastanesi'ne kaldırıldı.

Dün gece yarısı meydana gelen patlamanın kazanlarda yağ ayrıştırılması işlemi için kullanılan Hegzan gazının patlaması ile Mustafa Kurşun ve Erol Gündüz isimli işçiler, feci bir biçimde yandılar.

Yine aynı şekilde ağır bir şekilde yanan işçilerden İsmail Er-can ise çok ağır yanıklarla Balıkesir SSK Hastanesi'ne kaldırıldı.

Meydana gelen patlama sonrasında fabrika sahibi işadamı Edip UĞUR, patlama sebebi ile ilgili soruları "üzgünüz" diye yanıtladı.

Olay sonrasında bir inceleme ve soruşturma başlatıldı.

Balıkesir 12 Mayıs 1997 Haberci

Arı Yağ fabrikasında ikinci defa felaketten dönüldü Yine patlama!

Arı Yağ rafine ayçiçek yağı fabrikasında ikinci kez patlama ve ardından yangın çıktı. Bu kez küçük çapta meydana gelen patlama ve yangın sırasında üç işçi, hafif yaralar ve yanıklarla kazayı atlattı. Daha önce yine fabrikanın "ekstraksiyon" bölümündeki 5 nolu küspe kazanında meydana gelen patlamanın ardından yine aynı bölümde ama, 6 nolu küspe kazanında bir patlama ve ardından yangın meydana gelmesi fabrika üzerinde dikkatleri yoğunlaştırdı ve fabrika yönetiminin bir hatası olabileceği sorularının sorulmasına sebep oldu. Kaza sonrasında fabrika sahibi Edip Uğur ile görüşme isteğimizi ise gerçekleştiremedik.

Dün saat 14.50 sıralarında meydana gelen patlama sonrasında Balıkesir İtfaiye'si olaya yaklaşık 8 dakika sonra müdahale etti. İtfaiye, anında olaya müdahale etti ve kendi itfaiye aracı ile yaralıları SSK Hastanesi'ne yetiştirdi. Yaralılar; İsmail Akbaş (51), İsmail Şehirli (32) ve Halil Tezer (24) ayakta tedavi edilerek tabureu edildi. Yaralılardan İsmail Akbaş'ın Yüzünde ve kollarında; İ-

mail Şehirli'nin sol elinde ve yüzünün sol tarafında; Halil Tezer'in ise sağ kol ve yüzünün sağ tarafında hafif yanıklar meydana geldi.

Olay sonrasında bir basın toplantısı yapan İtfaiye Müdürü Rahmi Göçer, olayın küçük bir yangınla atlatılmasının çok büyük bir şans olduğunu, patlamanın diğer kazanlara ve fabrikanın diğer bölümlerine sıçraması halinde büyük bir faciyanın yaşanabileceğini vurgulayarak, patlama ve yangın ile ilgili kesin hükümün bilirkişinin incelemesinden sonra verilebileceğini söyledi. Göçer, bu kez ikinci bir patlamanın meydana gelmesi bazı soruları gündeme getirdiğini vurgulayarak, soruşturmanın sürdürüldüğünü ama, bir bilirkişi heyetinin oluşturularak kaza sebebinin kesin olarak belirlenmesi gerektiğini de sözlerine ekledi. Göçer, kendi sorumluluk alanlarını ilgilendiren ve yetkileri çerçevesinde olayı araştırdıklarını ama yetkilerinin belli bir yere kadar olduğunu hatırlattı.

Balıkesir 04 Haziran 1997 Haberci

ÇANAKKALE'DE KALORİFER KAZAN DAİRELERİ ve KALORİFER KAZANLARININ DENETİMİ BAŞLADI

Çanakkale Belediye sınırları içindeki binaların kalorifer daireleri ve kalorifer kazanlarının yıllık periyodik kontrolü iş birliği protokolü 4.4.1997 tarihinde Çanakkale Belediye Başkanlığında Belediye Başkanı Sayın İsmail ÖZAY ile TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Çanakkale İl Temsilciliği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın M. Kemal ÖZKAN tarafından imzalanmıştır.

Bu protokol ve Valilik Başkanlığındaki Mahalli Çevre Kurulu kararları doğrultusunda oluş-

turulan HAVA KİRLİLİĞİ DENETLEME BİRİMİ, çalışmalarını sürdürmektedir. Çanakkale Belediyesinde görevli Çevre Mühendisi Sayın Aysun ENGİN Çevre İl Müdürlüğü'nde görevli Biyolog Sayın Ünsal ÖNDER ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Çanakkale İl Temsilciliği Teknik Görevlisi Sayın Namık Kemal SAPMAZ'dan oluşan bu birim periyodik kontrollere devam etmektedir.

Çanakkale Valiliği Başkanlığı'ndaki Mahalli Çevre Kurulu 11.04.1997 tarihindeki toplantı kararı 4.5.1997 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çanakkale'de hava kirliliğinin önlenmesi bakımından alınan kararlar özetle şöyledir.

Çanakkale İl Merkezi'nde toz kömür kullanılmasının yasaklan-

masına, diğer ilçe merkezlerinde ise buna göre ve ilçenin hava kirliliği riski de dikkate alınarak kaymakamlığın gerekli düzenlemeyi yapmasına,

Bununla birlikte ısınmada kullanılan linyit kömürlerinin boyutları konusunda TSE'nin 17 Eylül 1994 tarihli kararıyla yayınlanan TSE 5788 Nisan 1988 standardında kömür kullanılmasının apartman yönetimleri tarafından sağlanmasına,

Isınmada katı yakıt (kömür) kullanan apartman yönetimleri, kazanlarını mutlaka TSE belgeli kazanlara dönüştürerek kaloriferlerin yanması esnasında atmosfere yayılacak SO₂ ve partikül madde miktarını azaltacak standartlara uygun filtre taktırılması gibi önlemleri alacaklardır. Daire konutlardaki kalorifer kazan daireleri ve kazanları 30 Haziran 1997 tari-

hine kadar kontrol edilip düzenlenecek rapor doğrultusunda görülen eksikliklerin 30 Eylül 1997 tarihine kadar uygun hale getirilecek ve uygunluk belgesi almak üzere İl Çevre Müdürlüğü eşgüdümünde kurulacak komisyona başvuruda bulunmalarının sağlanmasına,

İlimizde kömür çıkaran ve uygunluk belgesi olan Çan linyitleri işletmesi ile diğer kömür işletmeleri yetkililerine, kömür kalitesini yükseltmek için gerekli önlemleri alması ve kükürt oranı yüksek kömürleri piyasaya vermemesi için uyarılmasına,

Yakıt olarak kullanılacak Fuel-oilin Çevre Bakanlığının Genelgesinde belirtilen şartlara uygun üretim yapan TÜPRAŞ kaynaklarından temin edilmesi için ilgililerin uyarılmasına.

Eğitim ve kontrolün Çevre İl Müdürlüğü, Belediye Başkanlığı, Milli Eğitim Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü ile MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI BURSA ŞUBESİ ÇANAKKALE İL TEMSİLCİLİĞİ eşgüdümünde yapılmasına,

Çanakkale Belediyesi tarafından; binalardaki ısı kayıplarının önlenmesi amacıyla, konutların ruhsatlandırılması aşamasında ısı yalıtım projelerinin istenmesi ve kontrol edilmesine,

Oybirliği ile karar verildi.

BEDELSİZ OTOMOBİL, MAKİNA VE TECHİZATI İTHALİNDE YAŞ TESBİTİNDE KARŞILAŞILACAK SORUNLAR

24 Ekim 1996 tarihinde bedelsiz ithalata onay veren Kararnamenin ardından, 95/7614 sayılı bazı şahsi ve ticari mahiyette eşyanın bedelsiz ithaline ilişkin karara 10.maddeden sonra gelmek üzere ilave edilen 1.maddede "Bu kararın yayımı tarihinden itibaren 31/12/1996 tarihine kadar 1 yıl vade ile T.C.Ziraat Bankası'nda açılacak "Özel İthalat Döviz Hesabı" na en az 50.000 Alman Markı tutarında konvertibl döviz yatırımlar, söz konusu döviz vade sonuna kadar hesapta tutmaları şartıyla,

a) Değeri ilgilinin hesabında bulunan meblağ ile sınırlı olmak kaydıyla İthalat Rejimi Kararının 13.maddesi ile ithaline imkan tanınan maddeleri bir partide veya,

b) Fiili ithalat tarihi itibarıyla 4 yaşına kadar (4 yaş dahil) bir adet binek otomobili, mali mükellefiyetlerin 31.12.1996 tarihine kadar yerine getirilmesi kaydıyla, (a) ve (b) bentlerinde belirtilen emtiayı fiilen 1.06.1997 tarihinden başlamak ve mahdut miktarda olmak üzere, hesap dönemi içerisinde ithal edebilirler. Otomobil ithal hakkı, her bir 50.000 Alman Markı veya karşılığı konvertibl döviz hesabı için ayrıca kullanılır." demektedir.

Buna göre 01.06.1997 tarihinden başlayacak ve sadece 4 Gümrükten giriş yapabilecek otomobil, makina ve teçhizatın bedelsiz ithalatında tıpkı 1990 başında zorunlu göçe tabi tutulan Bulgaristan göçmenlerinin getirdiği araçlar-

da ve Temmuz 1990 tarihinde Bursa'da yaşanan **Kullanılmış Tekstil Makinaları İthalatı** yaş tesbitlerinde olduğu gibi büyük sorunlar yaşanacaktır.

Mayıs 1990'da zorunlu göçe tabi tutulan Bulgaristan göçmenlerinin getirdikleri araçlar, gümrüklerde büyük yığılmalara neden olmuş, ilk gelen araçların Köy Hizmetleri vb. resmi kurumlarda yapılan tespitler sonrasında, gerek araçların ruhsatlarında, gerek model tespitlerinde ve gerekse de yeni yapılan motor-şasi numaraları tespitlerinde hatalı uygulamalar görülmüştür.

Gümrük Müdürlüğü'nün TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi, T.C. Karayolları ve Trafik Tescil Şube Müdürlüğü tarafından uyarılmasının ardından, tüm araçlar şubemize model ve motor-şasi numaraları tesbiti için gönderilmeye başlamıştır. Bu tespitlerde bazı araç sahiplerinin, gümrük vergisini az ödemek için aracın modelini düşük beyan ettikleri bazı araç sahiplerinin aracın değerini yüksek göstermek için aracın modelini yüksek beyan ettikleri; araç ruhsatlarında modelinin yazılı olmaması nedeniyle aracın modelini yazan şasi etiketlerinin söküldüğü, ruhsatların % 70'inde şasi-motor numaralarının eksik, yanlış ve/veya ters yazıldığı, araçların bazılarında ise motorlarının değiştirilerek fabrika orijinal numara karakterine uymayan herhangi bir şekilde vurulmuş numaraların motor üzerinde olduğu görülmüştür. Ayrıca araçları çalarak Bulgaris-

Mak.Müh.C.Serdar SÖNMEZ

tan'dan motor-şasi numara alarını değiştirip getirip pazarlayan kişiler de mali polis tarafından yakalanmıştır. Gümrük Müdürlüğü tarafından gönderilen bu araçlardaki motor-şasi numaraları ile yaş tespitlerindeki hatalı yazılım ve beyanlar düzeltilmiş, böylelikle devletin vergi kaybı, aracı daha sonra alacak kişinin zaman ve para kaybetmesi önlenmiştir. İlk anda Bulgaristan'dan gelen ve Makina Mühendisleri Odası'nın tespitine girmeyen araçlar daha sonra ikinci el olarak satışı yapıldıktan sonra bu kez yeni sahipleri tarafından Karayolları Fenni Muayene istasyonlarından şüphe üzerine 1995-96'lı yıllara kadar şubemize gönderilmiş, yeni araç sahipleri zor durumda kalmışlardır.

Buna benzer bir sorun Temmuz 1990'da yine Bursa'da yaşanmıştır. Türkiye ve Bursa'da büyük ses getiren "**Kullanılmış Tekstil Makinaları Operasyonu**" ile 5 yaşından büyük tekstil makinalarına el konulmuştur. 1989'da yürürlüğe giren "**İthalat Rejimi Kararı**"nın 15.maddesi uyarınca 5 yaşından büyük tekstil makinalarının yurda girmesi yasak iken, bu eski makinalarının imal tarihinin değiştirilip boyanarak sahte etiketle giriş yaptığının bildirilmesinin ardından Gümrük Müdürlüğü; TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi'nden bilirkişilik istemiş ve yapılan tespitlerde bir çok 5 yaşından büyük kullanılan tekstil makinasına el konulmuştur. Bunun üzerine 24

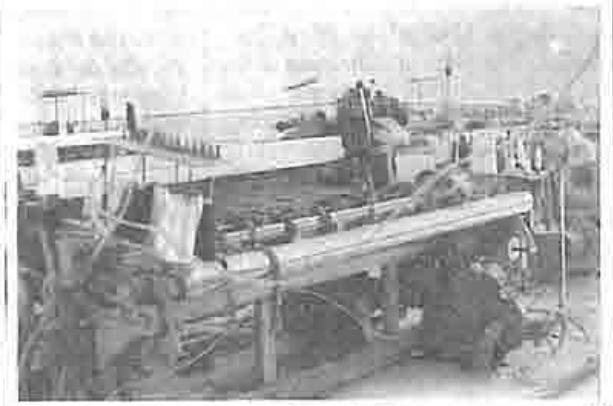
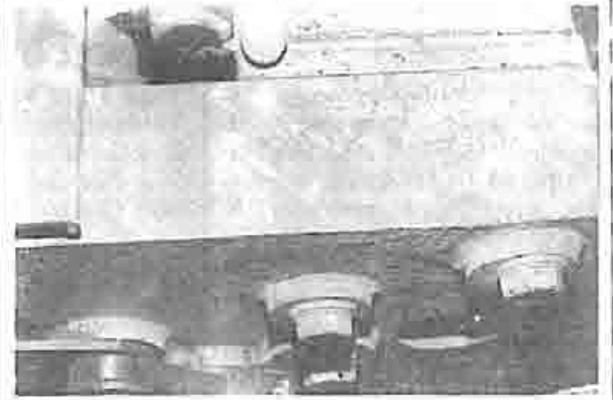

Temmuz 1990 tarihinde Bursa'da mali polis tarafından, kullanılmış tekstil makinaları ithalatı operasyonu başlatılmış, operasyon süresince 6 işyerinde 52 tekstil makinasının yaş tesbiti, Bursa şubesi Teknik Görevlileri ve uzman birliktişiler tarafından yapılmıştır. 28 Temmuz 1990 tarihinde mali polis operasyonu durdurulmuş, Gümrük Müdürlüklerindeki soruşturma ise yıllarca sürmüştür. Operasyon öncesindeki 6 aylık süre içinde İtalya, Almanya ve İsviçre'deki tekstil sektörünün "ıskarta" mallarından oluşan binlerce makinanın yurda sokulduğu, bu hurda makinalarının boyanıp, etiketlerinin değiştirilerek Türkiye'ye sadece Bursa'dan değil Uşak, Denizli, Gaziantep ve Adıyaman'dan da giriş yaptığı bildirilmiştir.

01 Haziran 1997 tarihinden itibaren yurda giriş yapacak 5 yaşından küçük otomobil, makina ve teçhizatın bedelsiz ithalinde aynı sorunla karşılaşmamak için yaş tespitlerinin, giriş yapacakları İstanbul, Gebze, İzmir, Ankara Gümrük Müdürlüklerinden ülkeye giriş yapmadan önce, mutlaka ilgili TMMOB Makina Mühendisleri Odası Şubeleri'nce yapılması şarttır. Aksi takdirde eski model otomobil, makina ve teçhizatları, boyanarak, etiketleri değiştirilerek, imalat kodları taşlanarak, yeni imalat kodları verilerek, çalıntı evraklarında tahrifatlar yapılarak yurda giriş yapmaları kötü amaçlı kişilerce istenebilecektir.

Geçmiş yıllarda, tekstil pazarında rekabet ettiğimiz ülkelerin hurda tezgahlarını alarak onlara bir üst teknolojiye geçmeleri için finansman, ülkemize de büyük zarar verdiği unutulmamalıdır. Kullanılmış otomobil, makina ve ekipmanlarının teknik yeterlilik ve yeni teknoloji ürünü olması için yaş sınırını aşanlar ayıklanmalıdır. Aksi takdirde ülkemiz "Hurda otomobil, eski teknoloji ile üretilmiş makina ekipman mezarlığına dönüşecektir."

KULLANILMIŞ MAKİNALARLA

TEKSTİL SANAYİMİZİN GELECEĞİ NE OLACAK?

İmal Yılı 1975 olan Tekstil Makinası, Şasi Numarasında yapılan tahrifatla 1986 yılına dönüştürülmüştür.

MMO Bursa Şube Bülteni Eylül 1990 Sayı 3

Bedelsiz yorumları

OPEL'den "çalıntı" uyarısı

İzmir'in Torbalı İlçesi'nde faaliyet gösteren Opel Fabrikası'nın Müdürü Kevin Jackson, bedelsiz otomobil kararının Türkiye'nin uluslararası piyasalarda imajını bozduğunu belirterek, "Bedelsiz ithalatla çalıntı otomobil gelebilir" uyarısını yaptı. Jackson, Türkiye'de önce GB ardından bedelsiz ithalat belirsizliğiyle satışların azaldığını söyledi. "Yılın son çeyreğini her zaman sektörün satışlarının en yüksek olduğu dönemler olmasına karşın, sektör umduğunu bulamadı" diyen Jackson, şunları söyledi: "Bedelsiz ithalatın hükümetin nakit kaynak ihtiyacını çözmeyeceğine inanıyoruz. Bedelsiz ithalat uygulamasıyla, Türkiye'de üretim yapan firmaların satışları önemli ölçüde düşecek. Jackson, bedelsiz ithalat yoluyla Türkiye'ye çalıntı araçların girebileceğine dikkat çekerek araçların sahte evraklı veya motoru değişmiş olabileceği uyarısında bulundu.

Sabah 11.Kasım 1996

HAVA KİRLİLİĞİ İLE MÜCADELE BİRİMİ ÇALIŞMALARI-2

Makina Mühendisi C.Serdar SÖNMEZ

13 Eylül 1996 tarih ve 9 nolu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile Kurulan Hava Kirliliği ile Mücadele Birimi, Bursa'da satılan kömür özelliklerinin denetiminin ardından 26 Mart 1997 tarihinde Resmî Kurum ve diğer işletmelerdeki baca gazı analizlerini ve kazan dairesi denetimlerini yaptı. Bu ölçümlerde TM-MOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi'nden Makina Mühendisi C.Serdar SÖNMEZ, Bursa Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Daire Başkanlığı'ndan Meteoroloji Mühendisi Fahrettin ÇELIKTAŞ ve Çevre Teknisyeni Hasan TANBOĞA, İl Sağlık Müdürlüğü'nden Çevre Sağlık Teknisyeni Alpaslan Ziya GÖKALP ve Zabıta Memuru görev aldılar. Bu denetimlerde Setbaşı Vergi Dairesi'nde; Fuel Oil yakıtlı kalorifer, Bursa Kız Lisesi'nde; kömür yakıtlı buhar, fuel oil ve doğalgaz yakıtlı kalorifer ve Hotel Almira'daki doğalgaz yakıtlı buhar ve kalorifer kazanlarının baca gazı analizleri ile kazan daireleri incelenmiştir. Bu analizlerde KÖMÜR ve DOĞALGAZLA çalışan kazanlarda Karbonmonoksit (CO) emisyonunun önemli oranda, FUEL OİL ile çalışan kazanlarda ise ÖZEL KALORİFER YAKITI kullanılmasına rağmen Kükürdioksit (SO₂) emisyonunun 2.11.1996 tarihinde yayın-

lanan Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'nde belirtilen sınır değerlerini aştığı görülmüştür. Ölçüm sonuçları değerlendirildiğinde özellikle DOĞALGAZ yakıtlı kazanların tümünde yakıt/hava ayarsızlığı nedeniyle yanma probleminin olduğu, bu nedenle Karbonmonoksit (CO) emisyonunun, Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliğinde verilen doğalgaz emisyon ve gaz ölçüm cihazı ölçüm sınırlarını bile aşmıştır. Yüksek (CO) emisyonunun çıkması doğalgazın yanmadan atıldığı ve hava kirliliğine yol açtığı bilinmektedir. Bu nedenle doğalgaz yakıtlı kazanlarda her ay baca gazı analizleri yapılarak yakıt/hava ayarlamasının yapılması ve/veya yapılmasının denetlenmesi gerektiği Valilik Makamına rapor olarak sunulmuştur. Bu denetimin bağımsız denetim kuruluşları ile Bursa Belediyelerinin yapacağı protokollerle bağlanarak yürütülmesi gerektiği, bu konuda basından da destek alınarak dövize endekslî doğalgazın gereksiz harcanmasının hem ülke ekonomisine hem de hava kirliliğine yol açtığına irdelenmesi gerektiği belirtilmiştir. Analiz ölçüm sonuçları, Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'nde belirtilen emisyon sınır değerleri hazırlanan raporda ve aşağıda, tablo halinde verilmiştir.

Doğalgaz ile çalışan kazanların baca gazı analizlerinin sürekli olarak denetimlerinin, üyelerimizin çalıştığı firmalarında ve konutlarında da istemeleri hem gereksiz doğalgaz harcamalarını azaltacak hem de hava kirliliğini önlemede yardımcı olacaktır. Hava Kirliliği ile Mücadele Birimi, bu çalışmalarını ardından 27 Mart 1997 tarihinde gerçekleştirilen ve Bursa Valisi Sayın Orhan TAŞANLAR başkanlığında toplanan Mahalli Çevre Kurulu toplantısına çağırılmış ve sayın TAŞANLAR, birim üyelerini 1998 kış sezonunda Soma kömürünün kullanılabilirliğini araştırmak ve yerinde incelemek üzere görevlendirmiştir. Ayrıca aynı Mahalli Çevre Kurulu toplantısında, önümüzdeki yıl Bursa'da doğalgaz bulunan yerlerde, kullanma zorunluluğu getireceklerini belirten Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Erdem SAKER'e yanıt veren Şube Teknik Görevlisi, yapılan çalışmaları ve baca gazı denetimlerinin zorunluluğunu dile getirmiştir. Komisyon, bu konudaki çalışmasını Valilik makamına düzenlediği raporla sunmuştur. Bundan sonraki 3. çalışma Soma Kömürünün 1988 kış sezonunda Bursa'da kullanılabilirliğini araştırmak yerinde incelemek ve kömür analizlerini yapmak olmuştur.

26.03.1997 TARİHİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN BACA GAZI ANALİZİ ÖLÇÜM SONUÇLARI

		SETBASİ VERGİ DAİRESİ		BURSA KIZ LİSESİ			Hotel Almira			
		Fuel Oil	Sınır değeri	Fuel Oil	Kömür (Bunlar K.)	Sınır değeri	Doğalgaz	Doğalgaz	Doğalgaz (Buhar K.)	Sınır değeri
Oda Sıcaklığı	°C	17,1		17,8	17		17,3	19,3	24	
Baca Sıcaklığı	°C	155,4		226,7	72,2		135,7	211,7	197,2	
O ₂	%	13,9		5	18,4		1,4	4,8	0,8	
CO	ppm	0		68	1597		1186	417	1389	
	mg/m ³	0		84	1994		1481	520	1734	
	mg/...%O ₂	0	175 (%3O ₂)	94	11086	250(%7O ₂)	1359	578	1544	100 (%3O ₂)
SO ₂	ppm	272		460	24		0	20	19	
	mg/m ³	777		1315	68		0	57	54	
	mg/...%O ₂	1986	1700(%3O ₂)	1480	378	400(%7O ₂)	0	63	48	100 (%3O ₂)
NO	ppm	92		138	16		67	54	42	
	mg/m ³	126		189	21		92	74	57	
	mg/...%O ₂	322	1000(%3O ₂)/NO _x	212	116	000(%7O ₂)/NO _x	84	82	50	500(%3O ₂)/NO _x
NO ₂	mg/m ³	188		283	32		137	110	86	
	mg/...%O ₂	480	1000(%3O ₂)/NO _x	318	177	000(%7O ₂)/NO _x	125	122	76	500(%3O ₂)/NO _x
CO ₂	%	5,1		11,6	2,3		11,4	9,4	11,7	
Kayıplar	%	14,5		10,4	14,6		-4,9	9,3	7	
Yanma Verimi	%	85,5		89,6	85,4		95,1	90,7	93	
Hava Fazlalık	λ	3		1,31	8,3		1,07	1,29	1,04	

TEMİDER BURSA DOĞALGAZ KENTSEL DÖNÜŞÜMÜ SÜRECİNDE SORUNLARI İLETTİ

Tesisat Mühendisleri ve İşadamları Derneği (TEMİDER) Yönetim Kurulu, Bursa'da doğalgaz sektöründe geçen yıldan bu yana süren dönüşüm sorunlarının aşılması için: BOTAŞ Proje ve İşletme Müdürlüğü'ne, Büyükşehir Belediye Başkanlığına ve Doğalgaz Sanayicileri ve İşadamları Derneğine (DOSİDER) projelerini aktardı.

6 Mayıs 1997 tarihinde yapılan toplantıda DOSİDER ve TEMİDER yöneticilerinin BOTAŞ Genel Müdürlüğünü ziyaret etmesi kararı alınmış; regülatör yokluğun gidermek için geleceği belirtilen 4000 regülatörden ve 4000 servis hattı yapılmasının ancak BOTAŞ Proje ve İşletme Müdürlüğü'nde projeleri onaylanmış ve çoğunlukla tesisat ve cihaz montajı yapılmış konutlarda kullanılabilmesi, yine de regülatör ve servis hattı açığı olacağı görüşü BOTAŞ Proje ve İşletme Müdürlüğü yetkililerine bildirilmiştir.

Bursa Doğalgaz Dönüşüm Projelerine ilişkin yaşanan sorunlarla ilgili TEMİDER'in görüş ve önerileri aşağıdadır.

NİSAN 1997 BURSA DOĞALGAZ SEKTÖRÜNDE DURUM

1. Bursa'da doğalgaz çalışmaları durmuş durumdadır.

2. Çalışmaların ne zaman başlayacağı belli değildir.

3. Sektörde yaşanmakta olan belirsizliğin giderilmesi için, doğalgaz altyapı çalışmaları termininin acilen belirlenmesi ve açıklanması gerekmektedir.

4. Bu belirsizlik sürdüğü takdirde 1997 yılı kaybedilecektir.

5. Sürmekte olan şartlar çerçevesinde, Bursa doğalgaz pazarında yer alan imalatçı, ithalatçı

ve tesisatçı firmaların, 1997 yılı hedeflerini tutturabilmeleri mümkün değildir.

6. En geç Haziran ayı içerisinde doğalgaz dağıtım çalışmaları (yani servis hattı ve regülatör montajları) başlamalıdır.

7. Bunun için bürokratik engellerin ve yavaşlatıcı prosedürlerin süratle aşılması gerekmektedir.

8. Yaklaşık 70.000.000 dolarlık yeni bir yatırımla abone sayısının 150.000'e ulaşması mümkündür.

9. Bu problemin sayaç örneğinde olduğu gibi, serbest piyasaya açılarak çözülmesi de mümkündür.

Fakat böyle bir durumda geçmişteki gibi imtiyazlı firma veya firmaların ortaya çıkmasına izin verilmemelidir.

10. İlk etapta abone kayıtlarının acilen tekrar başlaması ve projelere vurulan "gaz verme taahhütümüz yoktur" kaşelerinin kaldırılması gerekmektedir.

11. BOTAŞ'ta aylardır yaşanmakta olan belirsizlik ortamının bir an önce sona erdirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Yetkili firmalarla BOTAŞ'ın iletişiminin güçlendirilmesi ve BOTAŞ'ın yeni yapılanmalarındaki eleman görev değişikliklerinin yetkili firmalarca izlenebilmesi için bir bilgi iletişim yöntemi oluşturulmalıdır.

12. BOTAŞ şartname ve prosedürlerinde ilgili kuruluşlardan tekrar görüş alınarak iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.

Ayrıca, sorunlarımızı daha geniş bir platforma taşımak ve esasen sorunların "ortak sorunlarımız" olduğunu vurgulamak için DOSİDER'in (Doğalgaz Sanayicileri ve İşadamları Derneği) Sa-

yın Yönetim Kurulu Üyeleri ve Bursa BOTAŞ'ın sayın yöneticileri ile bir toplantı organize edilmiştir.

06.05.1997 tarihinde yapılan ve son derece yararlı geçen bu toplantıda "Bursa doğalgaz sektöründe durum" başlıklı ekte sunulan özet çalışma ilgililere sunulmuş, görüşmeler sonucunda DOSİDER Yönetimi ve Temider'in de temsil edileceği bir heyetle sayın BOTAŞ Genel Müdürü'nü ziyaret ederek sorunlarımızı aktarma kararı alınmıştır.

Ayrıca Sayın BOTAŞ Bursa İşletme Müdürlüğü'nün açıklaması doğrultusunda önümüzdeki 2 ay içinde ihalesi tamamlanmış olan 4000 adet regülatörün Bursa'ya geleceğini ve 4000 adet servis hattının yapılacağını bildirmiştir. 5 milyon dolarlık 2 bin ihalenin ihtimal dahilinde olduğu söylenmiştir.

Büyük Şehir Belediye Başkanı Sayın Erdem SAKER'le daha sonra yaptığımız görüşmeden de aldığımız bilgiler yukarıdaki bilgileri teyid eder mahiyettedir.

Getirileceği ifade edilen 4000 adet regülatörün bugüne kadar projesi yapılmış BOTAŞ'dan projesi onaylanmış çoğunluğunun tesisat ve cihaz montajı yapılan servis hattı bekleyen binalara ancak yeteceği görüşümüzü TEMİDER olarak Bursa BOTAŞ İşletme Müdürlüğüne, DOSİDER yönetimine ve Sayın Büyükşehir Belediye Başkanına bildirdik.

Derneğimiz sektörümüzün sorunlarının çözülebilmesi amacıyla yapmakta olduğu çalışmalarını ısrarla, sonuç alınmaya kadar ve gerektiği takdirde daha farklı platformlarda da sürdürmeye kararlıdır.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla
TEMİDER Yönetim Kurulu

MMO KONGRE-SEMPOZYUM TARİHLERİ

I.ÇAĞDAŞ KENTLEŞME SEMP.	25-27 Eylül 1997	Bursa
M. MAKİNA MÜH. ve EĞİTİMİ SEMP.	15-17 Ekim 1997	İstanbul
21. YY'LA DOĞRU DENİZLİ SANAYİİ	17-19 Ekim 1997	Denizli
II.ULUSAL ÖLÇÜBİLİM KONGRESİ	23-24 Ekim 1997	Eskişehir
TRAKYA'DA SANAYİLEŞME VE ÇEVRE SEMP.	23-25 Ekim 1997	Çorlu
YANGIN SEMPOZYUMU	30 Ekim-1 Kasım '97	Mersin
I.KAYNAK KONGRESİ	13-14-15 Kasım '97	Ankara
III.ULUSAL TESİSAT MÜH. KONGRESİ	20-23 Kasım 1997	İzmir
III.ULUSAL KAĞIT SEMPOZYUMU	Kasım 1997	Kocaeli
TMMOB SANAYİ KONGRESİ '97	Aralık 1997	Ankara

BAŞSAĞLIĞI

5546 sicil nolu
üyemiz

Ali Nebil ÖZGÜÇ
vefatından duyduğumuz
üzüntü sonsuzdur.
Kederli ailesi ve
yakınlarına
başsağlığı dileriz

TMMOB MMO
Bursa Şubesi Yönetim Kurulu

BAŞSAĞLIĞI

3065 sicil nolu üyemiz
İbrahim ORHAN'ın
Saygıdeğer Annesi

İsmet ORHAN'ın
vefatından duyduğumuz
üzüntü sonsuzdur.
Kederli ailesi ve
yakınlarına
başsağlığı dileriz

TMMOB MMO
Bursa Şubesi Yönetim Kurulu

ÜYEMİZ

HÜLYA UBUZ'UN

OĞULCAN

*adını verdikleri
oğulları*

dünyaya geldi

UBUZ ailesine

*mutluluklar
dileriz.*

TEKNİK GÖREVLİ ALINACAK

-Askerlik görevini yapmış

-Oto ehliyeti olan

-Bilgisayar ortamında çalışmış

MAKİNA MÜHENDİSLERİ aranıyor

Başvuru; fotoğraf, özgeçmiş ile birlikte iki referans verilerek
Şubemize yapılacaktır.

KONUTLARDA LPG DEPOLAMA TANKLARI KULLANIMI BÜYÜK TEHLİKE YARATIYOR

Mak.Müh.C.Serdar SÖNMEZ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Yönetim Kurulu, Serbest Müşavir ve Mühendis üyeleriyle yapılan toplantıda Gemlik ve Kumla'da konutlarda ısıtma ve pişirme tesisatını besleyen LPG tankları konulduğunun bildirilmesi üzerine konunun incelenmesi için Şube Sekreteri Remzi ERİŞLER ve Şube Teknik Görevlisi C.Serdar SÖNMEZ'i görevlendirmiştir. 4 Haziran 1997 tarihinde gerçekleştirilen teknik incelemede aşağıdaki tesbitler yapılmıştır.

1. LPG depolanan tankların imalatlarının standart dışı herhangi bir atölyede yapıldığı,

2. Tankların üzerinde marka, tip, seri numarası, hangi cins gaz depolanacağı, imal yılı, işletme basıncı, test basıncı, denetim kurumu onay damgasının yer aldığı tank etiketinin bulunmadığı;

3. Tank üzerinde bulunması gereken manometre, seviye göstergesi, multivalf, güvenlik ventilleri vs. donanımın bulunmadığı;

4. Tanklarda güneş radyasyonuna karşı önlem alınmadığı;

5. Tanklara yağlı ısıtıcıları monte edildiği;

6. Tanklarda statik elektrik tehlikesine karşı topraklama yapılmadığı;

7. TSE 1446'da belirtilen LPG tankı ile bina, yol ve komşu ev ve arsa sınırları arasında bırakılması gereken minimum uzaklığa, uyulmadığı görülmüştür.

8. Gemlik ve Kumla'da bu tankların 100'e yakın konut balkonuna konularak ısıtma ve pişirme amacıyla kullanıldığı;

9. Bu tip tank imalatını yapan firmanın, tesisatçı taşarону tarafından 40'a yakın konutta takıldığı montajının yapıldığı ifade edilmiştir.

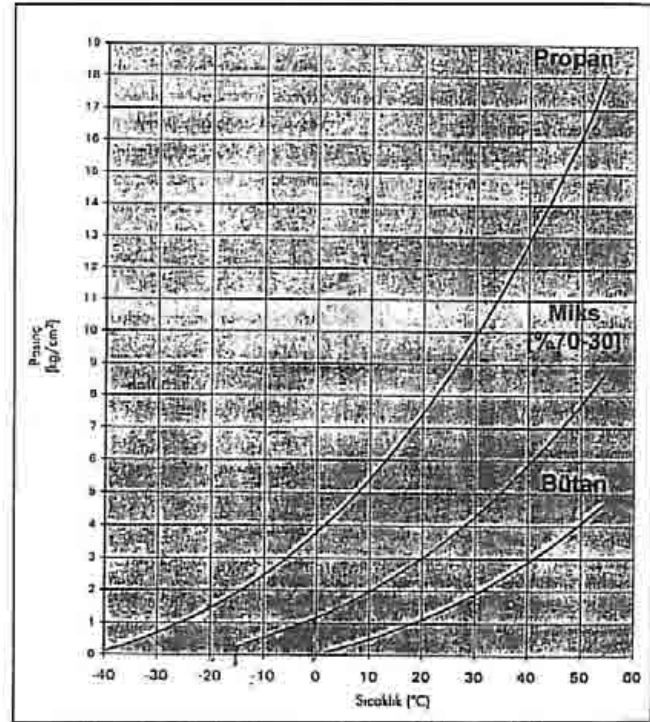
10. Bu tür depolama tanklarında sac malzemenin yapısı önem taşımaktadır. Ayrıca kaynaklı birleştirmede kaynak kalitesi çok önemlidir. Kaynakçının belgeli ve düzenli olarak kontrolü gereklidir.

Bu bakımdan da kullanımı yaygınlaşan bu tanklar sakıncalıdır.

11. Diğer bir sakınca da bu tür tanklara dolum yapılımasıdır. Su alma kapasitesi 150-500 Lt veya daha fazla olan bu tanklar bu açıdan da büyük tehlike oluşturmaktadır.

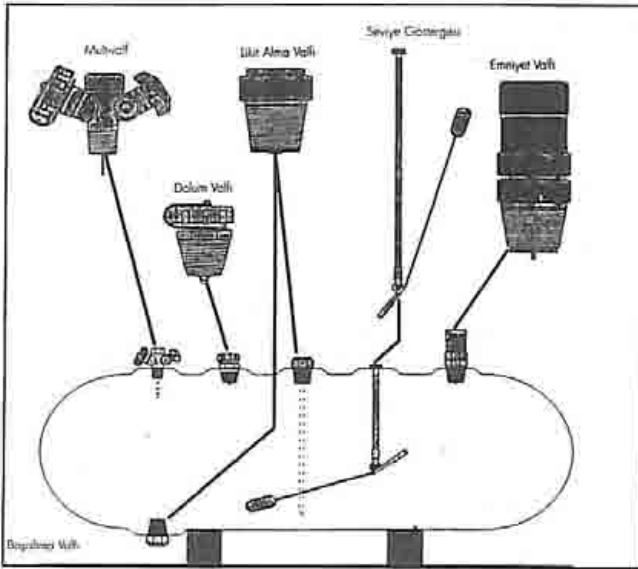
LPG STOK TANKLARI GÜVENLİK KURALLARI

Kapalı bir kaptaki depolanan LPG'nin basıncı, sıcaklığa bağlı olarak değişir. Grafik 1'de Propan, Miks Gaz (% 70 Bütan, % 30 Propan) ve Bütan'ın basınç-sıcaklık değişimi görülmektedir.

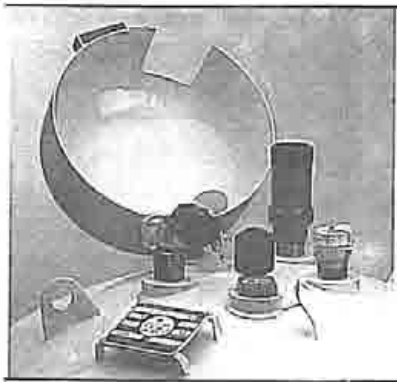
Grafik 1. LPG'nin Basıncı Sıcaklık Grafiği

Ülkemizde halen evlerde pişirme amacıyla Miks Gaz (% 70-30) kullanılmaktadır. Şekil incelendiğinde tank içindeki basınç, (10°C) ta; Propan (5,5 atü), Miks Gaz (2 Atü), Bütan (0.5 atü); (30°C) ta Propan (10 Atü), Miks Gaz (4,5 Atü), Bütan (2 Atü) değerlerine ulaşmaktadır. Bu yüksek basınç değerlerine ulaşabilecek LPG stok tanklarının aksesuarları Şekil 1 ve Şekil 2 ve Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 1. Tank Aksesuarlarının Şematik Gösterimi

Tank aksesuarlarının görevleri aşağıda açıklanmıştır.

Şekil 2. Tank Aksesuarları (500 litre)

Şekil 3. 1-10m³ Tank Aksesuarları

Multivalf Grubu: Mültivalf, servis ve emniyet işleri olan ekipmanları tek blokta toplayan bir valf grubudur.

a. Gaz Servis Valfi: Tanktan gaz almak veya gaz çekişini durdurmak için kullanılan manuel kontrollü valftir.

b. Aşırı Akım Valfi: Gaz kullanımında ani ve belirgin bir artış olması halinde gaz çıkışını otomatik olarak kapatan güvenlik valfidir.

c. Manometre: Tank içerisindeki basıncı (0-25 bar) gösterir.

d. Sabit Seviye Purjörü: Dolum sırasında tanktaki likit seviyesi dolum limitine gelince küçük bir miktar LPG'nin dışarı dökülmesini sağlar.

Böylelikle maksimum dolum limiti aşılmadan dolum sona erdirilir.

e. Gaz Dengeleme Valfi: Büyük kapasiteli tanklarda dolumun daha süratli olması için, tankerle tank arasında gaz bağlantısını sağlayan valftir.

f. Birinci Kademe Regülatör: Tanktan gelen gazın basıncını 1-1.5 bar'a düşürerek regüle eder.

Dolum Valfi: Tanka dolum yapılabilmesi için kullanılan otomatik kapatmalı bir valftir. Dolum hortumunun tabancası ve getirdiği basınç iki kademeli olarak bu valfi açar, dolum sona erince valf otomatik olarak kapanır.

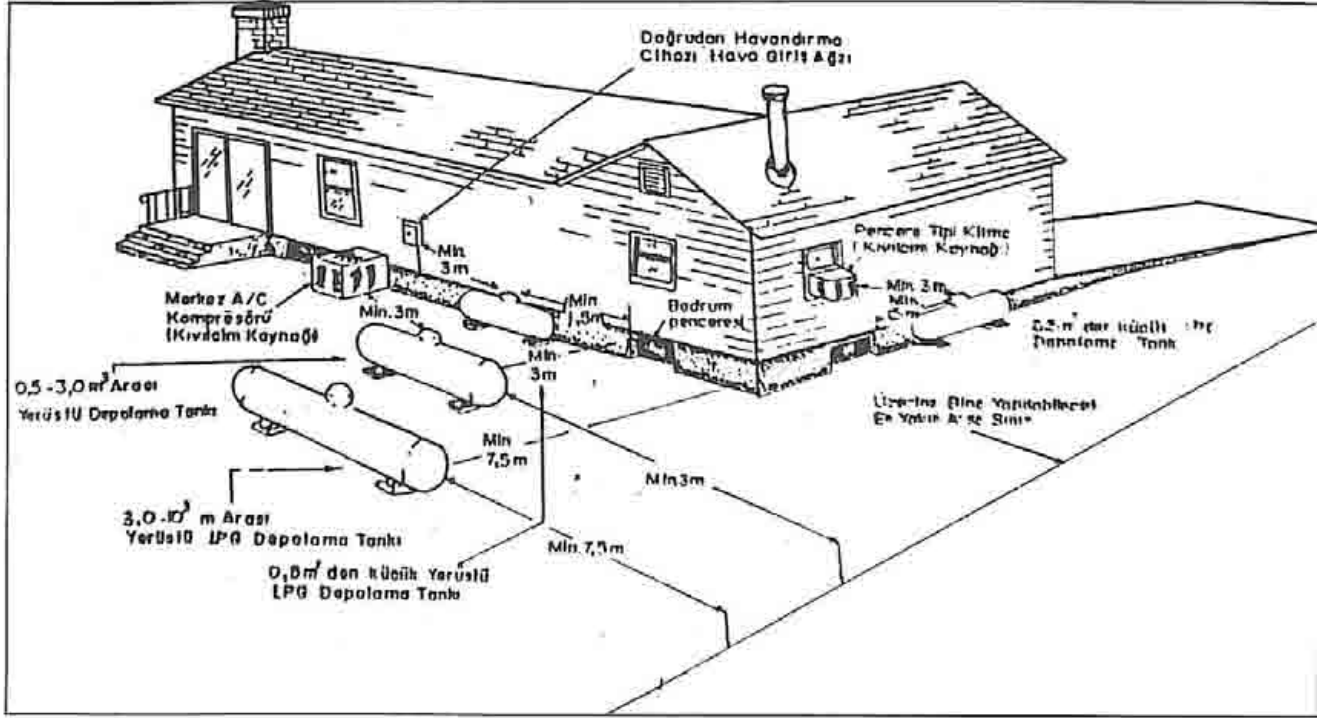
Likit Alma Valfi: Tankın doğal buharlaşma ile verilebileceği gaz miktarından daha fazlasına ihtiyaç duyulduğunda, tanktan LPG'nin likit olarak alınmasını sağlayan valftir.

Yerüstü LPG depolama tanklarının yanyana veya tek olarak depolanması ise TSE 1446'da belirlenmiş olup Çizelge 1 ve Şekil 4'te verilmiştir.

Behir tankın su hacmi m³	Güvenlik Uzaklığı (m)		Tanklar arasındaki minimum Mesafe (m)
	Yeraltı Tankı	Yerüstü Tankı	
0,5'den küçük	3	0	0
0,5-3,0	3	3	1
3,1-10,0	5	7,5	1

* Bu mesafe, su kapasitesi 5 m³ olan tek tank için 5 m'ye düşürülebilir. Bu tankın tek su verilebilmesi için, su kapasitesi 0,5 m³'den büyük olan herhangi bir tanktan en az 7,5 m uzakta olması gerekir.

Çizelge 1: LPG Depolama Tankları Enaz Güvenlik Uzaklığı

Şekil 4. Yerüstü LPG Depolama Tanklarının Binalarla Yan Yana Depolanması (Şematik Gösterim)

Çizelge 1'de belirtilen en az güvenlik uzaklığı:

*En yakın tanka, binalara veya bina gruplarına,

*Komşu arsa sınırına,

*Ana trafik yollarına veya demiryollarına,

*Tankların birbirlerine olan uzaklığına göre olan uzaklıklardır.

Çizelge incelendiğinde 500 litreden küçük yerüstü tanklarında güvenlik uzaklığı bulunmazken, 500-3000 Lt tanklarda 3m'lik güvenlik uzaklığı ortaya çıkmaktadır. Birden fazla konut gereksinimi karşılayabilecek bu tankların ancak bahçe içerisinde kurulabileceği açıktır.

SONUÇ: 04 Haziran 1997 tarihinde Gemlik'te yapılan teknik incelemelerde birçok konuda ısınma ve pişirme tesisatını besleyen LPG tanklarının balkonlara 150 lt ve 350 lt olmak üzere iki tipte konulduğu, tanklar üzerinde yukarıda belirtilen eksiklerin olduğu, gaz dolumunun tankerler aracılığı ile statik elektriklenmeye karşı güvenlik önlemleri alınarak yapılması gerektiği saptanmıştır. Bu şartlar al-

tında kurulu bulunan standart dışı LPG stok tankları yüksek patlama riski gözönüne alınarak sökülmeli ve Uluslararası standartlara göre dizayn edilmiş (ASME, DIN, AD-Merkblätter, BS, vs.) Uluslararası standartlara uygun yapılan dizayn hesaplarına göre projesi olan, fiziksel ve kimyasal analiz raporu olan tank gövde, bombe, boru ve fittings vs malzemelerin kullanıldığı, kaynak dikişlerinin röntgen filmlerinin çekildiği, uygun kaynak elektrodu, teli ve tozu ile testten geçmiş kaynakçı raporları olan (W.P.S., PQR), normlara uygun tank aksesuarlarının kullanıldığı (güvenlik ventili, seviye göstergesi, multivalf v.s.), uygun izolasyon malzemesinin kullanıldığı ve dizayn hesapları, resimleri imalata uygunluğu, kaynak ve kaynakçı testleri, malzeme sertifikaları, kaynak dikişlerinin röntgen kontrolü, hidrostatik test ve aksesuarlarının kodlara uygun olarak yapılıp yapılmadığını kontrol eden uluslararası bir kontrol firması tarafından (Türk Loydu, ABS, Tüv, BS, vs.) kontrol edilen tankların montajlarının yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

5-6-7 HAZİRAN 1997 TARİHİNDE ANKARA ENERJİ VE ÇEVRE KONGRESİ'NDE TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI MEHMET SOĞANCI'NIN AÇIŞ KONUŞMASI

Değerli Konuklar

TMMOB ve Bağlı Odalarının Değerli Yöneticileri

Değerli Katılımcılar

Değerli Basın Mensupları

Odamız tarafından düzenlenen Çevre ve Enerji Kongremize hoş geldiniz. Hepinize Oda Yönetim Kurulu ve Oda Başkanı sıfatıyla şahsım adına saygılar sunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce TMMOB Başkanı Sayın Yavuz Önen'in göndermiş olduğu mesajı okumak istiyorum:

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanlığına,

Odanızın düzenlediği Çevre Enerji Kongre ve Sergisine, TMMOB aleyhine açılan bir dava konusunda mahkemede bulunacağımdan katılamıyorum. Kongre'ye başarılar diler, katılımcılara ve tüm ilgili ve yetkililere en iyi dileklerimi iletirim.

Değerli Konuklar,

Aklımız, bilincimiz ve yüreğimiz, değerli TMMOB yöneticilerimizin şimdi yargılandıkları mahkeme salonunda. Kamu vicdanında zaten onurlu bir yeri olan TMMOB'nin ve onun değerli yöneticilerinin yargıda da aklanacaklarına inanıyoruz.

Değerli Konuklar,

Bilindiği üzere 18 Şube ve yüzlerce il-ilçe temsilciliği ile ülke genelinde örgütlenmiş Odamızın bugün itibari ile üye

sayısı 45.000'e ulaşmıştır. Sadece üyesinden aldığı güç ile kamuya olan sorumluluğun bilincinde çakışmalarını yürüten odamızın, meslek alanları ile ilgili olarak her zaman olduğu gibi bu dönemde de gerek mesleki-teknik, gerekse mesleki-politik olarak ülke gündemi bombardımana tutmuş olduğunu söylemek sanırım yanlış olmayacaktır. Şubelerimiz aracılığıyla ülkenin dörtbir yanında özellikle üyelerimizi uzmanlaştırmaya yönelik çalışmalarımızın haricinde, örgüt olarak sadece 1997 yılında 15 adet sempozyum ve kongre çalışmasını yürütüyoruz.

Bilindiği üzere Mayıs ayında gene bu salonda Ulaşım ve Trafik Kongresini gerçekleştirmiştir. Eylül ayında Bursa'da Çağdaş Kentleşme Sempozyumunu, Ekim ayında İstanbul'da III. Makina Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu, Denizli'de 21. Yüzyıla Doğru Denizli Sanayisi Sempozyumunu, Eskişehir'de II. Ulusal Ölçübilim Sempozyumunu Kasım ayında V. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu, İzmir'de III. Ulusal Kağıt Sempozyumunu, İzmir'de III. Ulusal Tesisat Kongresini, Ankara'da Kaynak Teknolojisi Kongresini, Kırklareli'de Trakya'da Sanayileşme ve Çevre Sempozyumunu, Mersin'de Yangın Sempozyumunu, Ankara'da Endüstri Mühendisliği Kurultayını gerçek-

leştireceğiz. Bunların dışında tüm örgütlü gücümüz ve şubelerimiz ile birlikte TMMOB tarafından düzenlenmekte olan Demokrasi Kurultayı çalışmalarında aktif olarak yer alıyoruz. İki yılda bir TMMOB adına düzenlemekte olduğumuz Sanayi Kongresini de Aralık ayında gene Ankara'da gerçekleştireceğiz.

İşte bugün de burada Çevre ve Enerji Kongresinde birlikteyiz. Gene bilindiği üzere bu kongrenin ilk ayağını Nisan ayında Antalya'da gerçekleştirmiştik.

Ben burada izninizle örgütüm adına bu kongremizin gerçekleşmesini sağlayan Düzenleme ve Yürütme Kurulu üyelerimiz ile Kongre sekreteri arkadaşımıza, kongrenin tüm ait çalışmalarını yürüten Ankara ve Antalya Şube Yönetim Kurul ve Şube çalışan arkadaşlarıma Oda Yönetim Kurulu adına teşekkür ederim. Bu kongreye her türlü desteklerini veren kardeş örgütümüz EMO ve Maden Mühendisleri Odası ve onların değerli yöneticilerine de ayrıca teşekkür ediyorum.

Bu Kongremizde 70'den fazla değerli bilim adamı ve uzman arkadaşlarımız gerek kişisel gerekse de temsil ettikleri kurum görüşleri ile bu salonda bu kürsüye çıkacaklar. Böylesine yoğun bir programın yaşama geçmesinin bize ayrı bir keyif verdiğini ifade

etmek istiyorum. Bizlere zaman ayırarak bildirimleri ile katılan tüm katılımcılara, oturma yöneticilerimize, herhangi bir ticari kaygı gütmeden Sergimize katılarak bu kongrenin oluşumunda maddi desteklerini veren firmalarımıza da Oda Yönetim Kurul adına teşekkür ediyorum.

Değerli konuklar.

Üç gün boyunca Enerji ve Çevre konusu burada konunun çeşitli tarafları açısından dile getirilecek. Resmi kurumlar, sivil toplum örgütleri, uzmanlar, kısacası örgütümüz tarafından ulaşılabilen tüm taraflar, konu ile ilgili görüşlerini dile getirecekler, sorunları ve sorunların çözüm yollarını tartışacaklar. Söz değerli katılımcıların soruları ve sunulan görüşleri değerlendirmeleri de şüphesiz bu kongrenin canlı geçmesine neden olacak. Ben de burada konunun taraflarından biri olan kurumun adına birkaç cümle ile tartışmalara peşinen katılmak istedim:

Aralık 1995'te basılan Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesinin 94 Enerji Raporu verilerine göre 1994 yılında enerji ihtiyacımızın ancak %45'i üretimle sağlanabilmiştir. Birincil enerji tüketimimiz 94'de toplam 694 milyon ton petrole eşdeğerdir. Bu tüketimde petrol tüketimi 127 milyon ton petrol eşdeğeri iken, aynı dönemde petrol üretimi sadece 3.5 milyon ton petrol eşdeğeri. Birincil enerji kaynakları arasında giderek yükselen bir paya sahip olan doğal gaz tüketimi 4.9 milyon

ton petrol eşdeğeri iken üretimi sadece 0.182 bin ton petrol eşdeğeri olmuştur. Bu verilere dayanarak ülkenin enerji üretiminde dışa bağımlı bir hale getirildiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Enerji sektöründe dış bağımlılık sadece kaynaklarla kalmamakta, ileri teknoloji ve yüksek yatırım maliyet gerektiren tesislerin kurulması çok büyük ağırlıkta dış finansmana, dış borca dayalı olarak yapılmaktadır. Enerji sektöründe bugüne kadar yapılan uygulamalarda ve yaşanan darboğazlarda görülen, ciddi bir planlama eksikliğinin varlığıdır.

Özellikle elektrik sektöründe bugüne dek ya arz,talebin gerisinde kalarak kısıntılar yaşanmış, ya da arz,talebin fazlasıyla önüne geçmiş ve sistemde önemli bir kurulu güç fazlası yani atıl kapasite yaratılmıştır. Her iki durumda da ülke ekonomisi açısından kabul edilemez sorunlar yaratmıştır. Bugün ülkede yaşanan tüm ekonomik ve siyasal sorunların nedeni olarak açıkça görülen Yeni Düzeni teorilerinin sektöre de yansıyan biçimi ile liberizasyon ve özelleştirme politikaları sonucu, ülkemizde özellikle elektrik enerjisi alanında Yap-İşlet-Devret modeli devlet eliyle öne çıkartılmış ve sektördeki kamu yatırımları geciktirmiştir. 1984'de yayımlanan "TEK dışındaki kuruluşların elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti ile görevlendirilmesi" hakkında kanun ve ilgili yönetmelik çerçevesinde

gerçekleşecek projelere ağırlık verilmiştir. On yıl görülmüştür ki YİD modeline göre sadece 16 MW'lı Aksu, 5.6 MW'lık Kısıp, 9.6 MW'lık Birecik İnşasına da ancak başlanmıştır. Yine yetkililer tarafından, otoprodüktör santral olarak kurulan 1344.6 MW gücündeki santral işletmeye alınmış 861.1 MW otoprodüktör santral inşası ise sürmektedir. Ancak YİD modeli muhtemelen beklenileni veremediği için de on yıl sonra Devret kısmından vazgeçilerek model Yap-İşlet'e çevrilmiştir. Ancak yaşanan ve yaşanacak sorunların bu şekilde ortadan kalkacağı da kuşkuludur ve bu husus 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda Altyapı Hizmetlerinde Yapısal Değişim Projesi Enerji alt başlığında da farklı cümlelerde ifade edilmektedir. DPT ve ETKB örneğinde olduğu gibi devletin resmi belgeleri ve kuruluşları arasındaki enerji sorununa farklı yaklaşımlar, enerji sektöründe bugüne kadar ki uygulamalarda netleşmiş bir politikanın oimadığının göstergesidir. Öte yandan Türkiye'de sektöründeki özelleştirme uygulamaları rekabeti sağlayarak maliyetleri düşürme amacından çok, elektrik enerjisi sektöründeki yüksek yatırım maliyetlerinin özel sektör tarafından paylaşılmasına yönelik olarak ortaya çıkarmaktadır. Ancak, yapılan sözleşmelerle ülkede çok daha yüksek maliyetli bir arz yapısının ortaya çıkma ihtimali yüksektir. Bunun bedelinin ise tüke-

tici durumundaki halk kesimlerinde karşılanacağı açıktır. Zira Gümrük Birliği vb. süreçlerle uluslararası rekabete açılan büyük sanayi zaten bu belirsiz süreçte kendi elektrik enerjisini otoprodüktör santralleri ile karşılama yoluna gitmeye çoktan başlamıştır. Hemen tümüyle doğalgazı dayalı kaynak planlamasını nasıl etkileyeceği de ayrıca bir soru olarak durmaktadır. Sonuç olarak bugüne kadar devam eden sürecin durdurulması ve dışa bağımlılığı yüksek olan enerji sektöründeki başta üretim ve kaynak planlaması olmak üzere, tesis verimliliği, tasarruf, çevre yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı yatırımlara önem verilmesi gibi konular öne çıkmalıdır."

Kısaca bunları söylüyor ve değerli katılımcılardan bu konulardaki görüşlerini beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli konuklar,

Bugün konu Enerji. Burada enerji ile ilgili bir oluşumu bilgilerinize sunmam gerektiğini düşündüm. Bilindiği üzere Ocak 97'de, içinde İMO, MMO, TES-İŞ, Türkiye Maden-İş Enerji Yapı-Yol Sen, Maden-Sen ve Kamu İşletmeciliği Geliştirme Merkezi'nin yer aldığı ve enerji sektöründeki özelleştirme uygulamalarının yol açacağı yıkımın boyutlarını açığa çıkarmak, uygulamalara karşı eylem ve güçbirliği oluşturmak ve kamuoyunu doğru bilgilendirmek amacı ile "Enerji ve Maden Platformu" oluşturmuştu. Soma'da, Lüleburgaz'da, Ça-

yrıhan'da Zonguldak'ta, Kangal'da mitingler ve ülke çapında yoğun bildiri dağıtımı ile kamuoyunun bilgilendirildiği çalışmaları tamamlayan platform ve katılımcıları Mayıs 97'de yapıyı genişletmek üzere bir yeni çağrıda bulundu. Ve bu çağrıya yoğun bir katılımın olduğu görüldü. 21 sivil toplum kuruluşu, sendika ve meslek odası tarafından, tesbit edilmek ilkeler çerçevesinde oluşturulacak genişletilmiş platform çeşitli siyasi partiler tarafından da desteklenmekte. Odamız bu platforma aktif katılımcı tavrını sürdürecektir. Biz değerli katılımcıların da, bu platformun çalışmalarını bireysel anlamda takip edeceğine ve destekleyeceğine inanıyoruz.

Değerli konuklar,

Sözlerimi bitirirken izninizle Oda'ma son günlerde yapılan gelenler hakkında birkaç söz söylemek istiyorum.

MMO başta da söylediğim üzere kamuoyu olan sorumluluğun gereklerini, yoğun bir çalışma temposu içerisinde sadece üyesinden aldığı güç ve 40 yıldır kendi iç dinamikleri ile oluşturduğu ilkeleri ile yaşama geçirirken çeşitli kesimlerin saldırıları ile karşılaşmaktadır. Örgütüme ve onun değerli yöneticilerine karşı yapılan uygulamaları siz değerli katılımcılara şikayet etmek istiyorum.

Ankara Şube Başkanımız Ersu HIZIR, EGO Doğalgaz 3.Bölge Müdürü olarak görev yaptığı Ankara Büyükşehir Belediyesinde partizan uygu-

lamaların hedefi haline gelmiştir. 1994 Temmuzdan bugüne, hukuk dışı uygulamaların sürekli yargı duvarına çarpmasına karşın, bu partizan tutumda ısrar edilmektedir. Ve Şube Başkanımız bu defa "hamamların denetlenmesi" gibi komik bir gerekçe ile İstanbul'a geçici görev ile yollanmaya çalışılmaktadır.

Ayrıca Kocaeli Şube Başkanvekilimiz Süleyman DEMİRCELİK İzmit'te SEKA'daki Müdürlük görevinden alınarak Başuzman Mühendis statüsüne konulmuştur.

MMO Başkanı olarak bu çağdışı ve partizan uygulama sahiplerine diyorum ki:

40 yıllık geçmişi olan MMO örgütüne ve onların değerli yöneticilerine yaptığınız bu uygulamalar örgütümüzü ve onun yöneticilerini etkilemez. Ülkeyi karanlık bir bataklık yerine aydınlık bir geleceğe yöneltmek sizin ve sizin gibi insanların uzağında olduğu artık açık bir gerçek. Örgütümle uğraşmayı bırakın da; kulaklarınızı geniş halk yığınlarında yankılanmaya başlayan "Susma sustukça sıra sana gelecek" sözüne, gözlerinizi "Sürekli aydınlık için bir dakika karanlık" da yanıp sönen milyonlarca ışığın muhteşem armonisine çevirin.

Değerli konuklar,

Yeniden Enerji ve Çevre Kongremize hoş geldiniz diyor, örgütüm adına saygılar sunuyorum.

GÜNEY MARMARA'DA SÜRDÜRÜLEBİLİR SANAYİLEŞME VE BÖLGESEL TASARIM

Remzi ERİŞLER

ÇEVRE 97 FORUMU (Tayyare Kültür Merkezi 5 Haziran 1997)

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi olarak gerçekleştirdiğimiz çalışmalar; Bursa, Balıkesir, Çanakkale ve Yalova illerinin bulunduğu alanı kapsamaktadır. Bu çalışmalarımızın son yıllarda ağırlık kazanan bölümü bu bölgelerde yoğunlaşan sanayileşme ve buna bağlı olarak şekillenen kentleşme sürecidir. Ayrıca sanayinin kuruluşu, yerleşim niteliği ve geleceği konularında da çalışmalarımız sürmektedir.

Yaptığımız çalışmalarda Bursa ve bulunduğu bölgede sanayileşme süreci ele alınırken başlıklar halinde aşağıdaki konular incelenmiştir.

1. Organize Sanayi Bölgeleri ve Sanayi Siteleri,
2. Noktasal dağılımlı sanayi işletmeleri,
3. Kaçak sanayi bölgeleri ve kaçak sanayi işletmeleri,
4. Kentleşme

Şubemizin 20-21 Aralık 1996 tarihinde gerçekleştirdiği Bursa'da Sanayileşme ve Geleceği konulu iki gün süren konferanslar dizisinde Bursa'nın geçmişinden başlayarak sanayileşme süreci ortaya konmuş, 1960'lı yıllardan sonra gelişen yoğun sanayileşme süreci tartışılmıştır.

1996 yılı Mayıs ayında Ankara'da gerçekleştirilen TMMOB Makina Mühendisleri Odası Danışma Kurulu'nda Şubemiz iki sempozyum düzenlemekle görevlendirilmiş ve çalışmalara başlanmıştır. "**Bursa'da Sanayileşme ve Çağdaş Kentleşme**" adlı sempozyum 25-27 Eylül 1997 tarihinde "**V.Otomotiv ve**

Yan Sanayi" adlı sempozyum ise 7-8 Kasım 1997 tarihinde gerçekleştirilecektir. 25-27 Eylül 1997 tarihinde düzenlenecek olan Bursa'da Sanayileşme ve Çağdaş Kentleşme Sempozyumu, Bursa'ya ilişkin sorunların tartışıldığı, verilerin ortaya konduğu ve çözümlere doğru yönelen önemli bir çalışma olacaktır.

Bu çerçevede Bursa 2020 Metropolitan Planı adıyla kentimizde 2020'li yıllara uzanan planlama çalışmaları Şubemizce izlenmekte; görüş, eleştiri ve önerilerimiz iletilmektedir. Bugün gelinen noktada Güney Marmara denilebilen Bursa, Balıkesir, Çanakkale ve Yalova illerini kapsayan bu bölgede: "**BÖLGESEL TASARIM**"la sorunlara yaklaşılmasının ve buna göre çözümlerin oluşturulmasının daha doğru olduğu inancını taşıyoruz.

Bu bağlamda bölgenin zengin tarımsal varlığının korunması ve geliştirilmesi; Sanayinin bölgeye özgü varlığını değerlendirebilen bir nitelikte olması; Yeni sanayi türlerinin bölgeye uygun olarak seçilmesi; Klasik sanayi yatırımları yanı sıra, bilgi ve teknoloji üretimiyle üretimde seçici olunan bir sürecin başlatılması gerekmektedir. Sanayileşmenin yapılması ve niteliği Bursa'da değiştirilmeli, araştırma geliştirme merkezleri, bilgi ve teknoloji üretim merkezleri oluşturulmalı; eğitim, sağlık ve benzeri hizmet sektörlerinde yeni yaklaşımlar ve politikalar kurumsallaştırılmalıdır.

1960'lı yıllarda olduğu gibi

her türlü yatırıma onay vermemelidir. Bunun yanında ileri teknoloji hedeflenmelidir. Örneğin kalıpcılık, tıbbi aygıtlar, ölçüm ve laboratuvar aygıtları elektronik ve elektrik ürünleri, arıtma teknolojisi ve tekstil sektöründe Bursa Anadolu'ya önderlik edecek yatırımlara yönelmeli devlet de bu yönde strateji oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak özellikle Bursa'da yoğun göçün de etkisiyle yaşanan çarpık kentleşme durdurulmalıdır.

Tüm bu süreç değerlendirildiğinde: Bursa ve bulunduğu bölgede toprak, hava ve su kirlenmesinin ortaya çıktığı görülmekte, bu kirlenmenin önlenmesi için projeler ortaya konması gerekmektedir. Bunun en tipik örneği Bursa'daki içme suyu özelliği taşıyan kaynaklardaki kirlenmedir. Özellikle Uluabat Gölü, İznik Gölü hızla kirlenmekte; Nilüfer Çayıyla, Gemlik Körfezi'ne tehlikeli atıklar akıtılmaktadır. Ayrıca sanayi atık sularıyla Bursa Ovası'nda sebze ve meyve üretimi yapılmaktadır. Bu örnekte gösteriyor ki yalnızca Bursa düzeyinde değil Güney Marmara Bölgesi ölçeğinde sanayi yapılarının kurulmasından işletme aşamasına kadar çevresel sorunlar dikkate alınmamış ve halen de istenilen düzeyde ön arıtma ya da arıtma, atık depolama ve benzeri işlemler gözardı edilmiştir. Oysa Güney Marmara Bölgesi bu şekilde kirlenilmeye devam edilirse büyük bir fatura ortaya çıkacaktır. Bu nedenle çevre için yapılan yatırımların ürün maliyetine yansı-

tilarak Güney Marmara Bölgesi'nde geleceğimizi tehdit edebilecek çevre felaketinin oluşmasını şimdiden engellemeliyiz.

Bursa'da bulunan Orhaneli Termik Santrali üretime alınırken desülfürizasyon ünitesi olmadan faaliyetini gerçekleştirmiş bu duruma karşı verilen hukuk savaşını kazanılmış, yargı kararına karşı desülfürizasyon ünitesi olmaksızın santral zaman zaman devreye alınmıştır. Ayrıca Ovaakça köyünde son derece yanlış seçilmiş bir yerde Ovaakça doğalgaz kombine çevrim santrali yapımına başlanmıştır. Tekstil sektöründe kirli sanayi şeklinde adlandırılan boyalı ve apre tesisleri son derece geri teknolojiyle Bursa'daki tarımsal alanlara yerleşmektedir. Bursa'nın yeraltı suları son derece mürif biçimde kullanılmaktadır. Bugün gelinen süreçte bütün bu sorunlar artık ciddi biçimde ele alınmalı Bursa'da sanayileşmenin nasıl bir yol izleyeceği hangi üretim alanlarına yönelineceği hangi sektörlerde yeni yatırımların yapılması gerektiği tarım ve sanayi ilişkileri, sanayi ve kentleşme ilişkileri, sanayi, kentleşme kapsamında eğitim, kültür sağlık ve benzeri sosyal yapılanmanın tartışılması gerekmektedir. Çünkü çevresel sorunların oluşumu ve çözümünü temelde demokrasiden yana tavır almanın ne kadar gerekli olduğunu bizlere öğreten RİO konferansından hareketle bugün tüm sivil toplum örgütleri, yerel yönetimler, dernekler, sendikalar, kamu, özel kurum ve kuruluşlar şeklinde toplumsal örgütlenmenin Haziran 1996'da İstanbul'da gerçekleştirilen HABİTAT II insan yerleşimleri konferansının sonuç mesajında or-

taya çıktığı gibi, Bursa'da sürecin iyileştirilmesine katkıda bulunacaktır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi olarak, bizler de genelde ifade ettiğimiz etkinliklerimizden başlayarak özellikle sanayileşme ve bağlı olarak kentleşme çerçevesinde çevresel sorunlara duyarlı davranarak yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde, görüş, eleştiri, ve önerilerimizi ortaya çıkararak daha yaşanabilir bir kent ve ülke için çabalarımızı sürdürüyoruz.

Bursa'da "Yerel Gündem 21" etkinliği çerçevesinde yapılan çalışmalara katılıyoruz. Şehir Danışma ve Dayanışma Meclisi toplantılarına katılarak görüşlerimizi aktarıyoruz. Çalışmaları giderek daha etkinleşen çevre kirliliği mücadele biriminde, Şubemiz çabalarını sürdürüyoruz.

Bu bağlamda amacımız, Bursa başta olmak üzere Güney Marmara'da 2020'li yıllara dönük bir "YENİDEN YAPILANMA"nın projeksiyonlarının hedeflenmesidir. Şubemiz etkinlik alanında gerçekleştirdiğimiz tüm çalışmalarına ağırlık verdiğimiz konuların başında geleceğe dönük plan ve projeler gelmektedir. Ayrıca Bursa'da ortaya çıkacak bu deneyimi Çanakkale'ye, Çanakkale'deki deneyimi Balıkesir ve/veya Yalova'ya aktarmak orada da yerel dinamikleri hareketlendirmek durumundayız.

Bu açıdan bakıldığında Güney Marmara'da insan yerleşiminin geleceği tartışılırken kent demokrasilerinin kurulması ve işletilmesi büyük önem kazanmaktadır. Kent demokrasileri hem buldukları yöreyi kültürel vb. daha iyi geleceğe taşıya-

cak siyasî, sosyal, ekonomik koşulları oluşturacaklar hem de ülke demokrasisinin gelişimini sağlayacaktır. Kent demokrasilerinin gelişimi halkın dinamizmini merkeze taşıyacaktır. Doğayla insan yaşamında ve doğanın sürdürülebilir kullanımında öne çıkan çözüm yolu kent demokrasilerinden geçmektedir. Çevre konusunun demokrasiyle bağlantısını gözardı etmemek ne kadar gerekliyse çevre ahlakını da doğru bir yaklaşımla ele almak gerekecektir. Çevrecilik gerçeklerden uzak bir yaklaşımla ele alınmamalıdır. Öncelikle çevre ahlakının merkezinde toplumsal çıkarlar yerelmalıdır. Kurallar buna göre konmalıdır. Kurallar kişiye veya kişilere göre değiştirilmemelidir. Somut örnekler vermek gerekirse Bursa'da 7500 konut olarak bildirilen "YEŞİL ŞEHİR" adında kentleşme bölgesi konusunda yerel yönetimlerin tavrı nedir? Kaliteli tarım toprağında böylesine bir yerleşim nasıl planlanmıştır. Bu yerleşimin kentte etkisi nasıl olacaktır? Ovaakça'ya yapılmaya başlanan Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali inşaatı otuzbeşbin Bursalı'nın imzası ve TMMOB başta olmak üzere; çeşitli meslek odaları, sendikalar, partiler ve Bursa milletvekillerinin birçoğunun tepkisine karşın sürüyor. Özelleştirme politikaları çerçevesinde Merinos fabrikasının bulunduğu alan, Karacabey Harası, Marmara Linyit İşletmeleri'nden Botaş'a satılan vb. araziler rantta açılmak isteniyor. Bütün bu örnekler çoğaltılabilir. Kaçak sanayi işletmeleri Bursa Ovası'nın 40 bin hektardan 20 bin hektara indirmiş durumdadır. Bu gerçeği dikkate almayan yaklaşımlar baştan yanlışlık

içindedir. Ayrıca Bursa'ya yalnızca Bursa olarak bakmak doğru olmayacaktır. Bursa'ya Güney Marmara ölçeğinde ve ülke ölçeğinde bakmak daha doğrudur. Bursa'nın arazi ve toprak yapısı yeraltı, yerüstü zenginlikleri, tarım ve hayvancılık varlığı, ekosistemleri, bitkisel varlığı, biyolojik özellikleri olarak da ülkemizin diğer yerleriyle karşılaştırılması gerekir. Çünkü Bursa'nın arazi yapısı ve toprak özelliklerine yakın, ülkemizde bir başka yerleşim yeri ve toprak yapısı neredeyse yoktur. İki gölü, denizi, dağı ve ovası ile Bursa cennet parçasıdır. O nedenle bu yağma ve katliamı durduralım; doğru olan kentleşme ve sanayileşme politikalarını kontrollü olarak uygulamaya koyalım.

Bu anlamda Bursa 2020 planlamasını olumlu karşılıyor, yerel yönetimi kutluyoruz. Ancak burada bir noktanın altını bir kez daha çiziyorum. Her planın bir politika içerdiğinin dikkate alınmasını; bu planın ölçüsünde halkın çıkarlarının bulunması gerektiğini, uygulamada alt plan ve programlara doğru halkın çıkarlarının korunabilmesi için kentteki tüm yerel örgütlenmelerin ve Bursa halkının denetim görevi yapması gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz. Bu konuda yakın ilçelerde de yağmanın yaşandığını görüyoruz. Gemlik Körfezinde biyolojik yaşam geriledi. Nilüfer çayı yoğun kirlilik taşıyıcısı oldu. Bu durumun değiştirilmesi için yeni projelerin hazırlanması gerekmektedir. Mudanya, Güzelyalı, Gemlik, Kurşunlu vb. kıyı bölgelerinde tam bir imar yağması sürmektedir.

Buralarda zeytinlikler katlediliyor, kıyı konumuna karşı denize çok yakın yapılaşma sürü-

yor. Sanayi yatırımlarına bakacak olursak; sonradan Organize Sanayi Bölgesi olan Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi giderek genişletilmek durumunda. Çevresinde küçük sanayi işletmeleri hızla yayılıyor. Kestel'den başlayarak Gürsu, Ovaakça, Alaşar, Özlüce, Çalı, Hasanağa vb. birçok yerde kaçak sanayi işletmeleri her geçen gün tarım alanlarını yok ederek, çevre sorunları oluşturarak artıyor. İnegöl'de Yenice'de, Mustafakemalpaşa'da, Karacabey'de, Orhangazi'de, Bandırma'da, Gönen'de, Çanakkale'de, Yalova'da Balıkesir'de yeni organize sanayi bölgeleri gerçekleştiriliyor. Ancak son derece yetersiz yönetmelik arkasına sığınarak büyük yanlışlıklar yapılıyor. Elbette bunların faturası gelecekte çok pahalı olarak karşımıza çıkacaktır. Yapılan kontrolsüz yatırımlar ve Güney Marmara'da doğalgaz yatırımlarının yoğunlaşması bu bölgeye göçlerin temelini oluşturmaktadır. Bu genel anlatımlardan sonra özet olarak çözüm önerilerimizi de şu şekilde belirtiyoruz.

1. Güney Marmara ve Yakın Bölgesinin Çevre Koruma Projesi hazırlanmalıdır.

2. Bursa ve diğer illerin kendine özgü çevre koruma projeleri hazırlanmalıdır.

3. Bursa'da hava, su, toprak kirliliği ölçüm ağı acilen oluşturulmalıdır.

4. Bursa ve Güney Marmara'da gerek Üniversitelerde gerekse kamu ve özel kuruluşlarda, çevre sorunlarıyla ilgili gerekli ölçümleri yapan araştırma-geliştirme kurumları ve laboratuvarları kurulmalıdır. Sayıları hızla artırılmalıdır. Bu kurumlar arasında bölgesel eşgü-

düm ve işbirliği yapılmalıdır.

5. Buski, deniz, göl, kanalizasyon ve derelere yapılacak deşarjların mutlaka parametrelerini kontrol etmeli; evsel ve sanayi atıklarının ilgili yönetmeliklerini çıkartmalıdır.

6. Bursa'da gündeme gelen Volvo, Yeşilşehir vb. yatırımları yerel yönetim izni olmadan gerçekleştirilmemelidir.

7. Kentiçi ulaşımında raylı taşımacılık devreye sokulmalı, ayrıca Bursa'nın yanısıra Mudanya ve Gemlik limanları İstanbul'dan Mudanya üzerinden deniz ulaşımı geliştirilmelidir, demiryollarına bağlanmalıdır. Karayolu trafiği hafifletilmelidir.

8. Sanayi işletmelerine bir ölçüt getirilerek örneğin 50 kişinin çalıştığı yerlerde 1 çevre mühendisi istihdamı önerilmektedir.

9. Sanayide ve konut sektöründe ısı yalıtımı ve enerji ekonomisine önem verilmelidir. Bu politika hızla değiştirilmelidir.

10. Verimi düşük, standartlara uymayan yakma sistemlerinin kullanımı engellenmelidir.

11. Sanayi ve konut sektöründe ısı merkezlerinin projelendirilmesi konusunda belediyelerden ayrı olarak MMO mesleki denetimi gerçekleştirilmelidir.

12. Isı merkezlerinin yılda bir kez örneğin TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından periyodik kontrolünün yapılması yararlıdır.

13. Güney Marmara'da çevre'nin korunması ve geliştirilmesinin temelinde bütün kurumların, örgütlerin, basının işbirliği yatmaktadır. Bu işbirliği ve organizasyon kurulmadıkça geçici bazı sonuçlar alınabilir ama kalıcı çözümlere ulaşılamaz.

NEYZEN'den

- "Ne ararsın tanrı ile aramda
Sen kimsin ki orucumu sorarsın?
Hakikaten gözün yoksa haramda
Bası acığa neden türban
sorarsın?
Rakı, şarap içiyorsam sana ne
Yoksa sana bir zararı içerim
İkimiz de gelsek kıldan köprüye
Ben dürüstsem sarhoşken de
geçerim.
Esir iken mümkün müdür ibadet
Yatıp kalkıp Atatürk'e dua et
Senin gibi dürzülerin yüzünden
Dininden de soğuyacak bu millet
İşgaldeki hali sakın unutma
Atatürk'e dil uzatma sebebsiz
Sen anandan yine çıkardın amma
Baban kimdi bilemezdin şerefsiz.**

ADİL Mİ?

Çevre, insanların en duyarsız olduğu güncel konulardan sadece bir tanesi. Bunun örneklerini her geçen gün daha da kötüye giden ülkemizde yaşıyoruz.

Neden herşeyi yarı için değil de sadece bugünü düşünerek yapıyoruz? Bu sadece çevreyi kirletmekle ilgili bir olay değil. Çevreyi kirletmekten çok surl bencilce duygular için çevrenin kirlenmesine engel olan herşeye, topluma zarar veriyoruz. Çevreyi koruyan ve bu yönde etkinlik gösterenlere değil sözüm. Daha çok bencilce hareket eden insanlara söyleniyorum. En doğrusu da bu olurdu herhalde.

Belki hepiniz anımsarsınız çok geçmiş bir olay değil. Henüz gündemimizden düşmemiş bir güncel konu. Türkiye'nin güzel ve gezmeye değer yerlerinden biri olan Bergama'da köy halkının bütün çabalarıyla sonuç veren güzel bir olay gerçekleşti. "Siyaniürlü Altına Hayır" Bu gelişme ben ve benim gibi düşünen insanların umutlarını yitirmemelerini ve çevreye zarar veren her kötülükle sonuna kadar mücadele edilebileceğinin en güzel örneğidir. Bu olay birkaç ay sonunda verilen bir mücadele değil. Bütün bu gelişmeler mahkemelerin iki yıl sonunda verdiği bir-kimlerden oluşan özverili bir karardır.

Tamyan ve gönüllü üye olan herkes bilir: "Türkiye Çöl Olmasın" sloganı altında yaptıkları işin doğruluğunu betimlemek isteyen ve başaran bir topluluktur. Onların tek isteği yeni nesil'in ve kendi geleceklerini güvenceye almak. Sadece kendileri için değil. Dünya'nın ve Türkiye'nin daha yeşil kalabilmesi için çabalayan bu insanların tek emeli: Türkiye'yi 2000'li yılların yaşanılır ülkesi geleceği yapmak istemeleri. Belki de bütün bu olanlar ileride Türkiye'nin şu ya da bu şekilde kaderini belirleyecek.

İnsanların en hassas olduğu konulardan biri de orman yangınları. Bir ağacın yanması bu ülkenin en güzel değer varlıklarından birisinin yitirilmesi ve yok olması demektir. Belki bunun bizim için ne kadar önemli olduğunu kavrayamamış olabiliriz. Oysa ki yok olan bir ağacın yetişebilmesi onbeş, yirmi yıl arasında değişebiliyor. Bir de kendi eseriniz olan canlı bir varlığı yok ettiğinizi düşünürseniz, ne kadar büyük acı çektiğinizi anlarsınız. Üstelik ki bütün bu ormanlar bizim ulusal varlığımız. Bütün bunların sonucunu düşündüğünüz zaman yaptığımız bütün özveri ve emeklerimiz yok olmuş demektir.

Bunun bizim ve yeni nesil için neden bu kadar önemli olduğunu belki de anlamışsınızdır. Bir de orman yangınlarının büyük bir cezası olmalı. Mesela cinayete verilen hüküm uygulanabilir. Çünkü bunun cezası diğer ülkelerde bir insan öldürme kadar büyük. Öyle de olması gerekir.

Değirmek istediğim başka konu da çöp ve çöpün yeniden kullanılabilir hale getirilmesi. Bir çevreci olarak Türk toplumunun yapabileceği en iyi çözüm bu konuda bilinçlendirilmesi. Yani cam şişelerin plastik maddelerin ve yiyecek artıklarını ayrı torbalarda muhafaza edilmesi gibi. Eğer bu olayı toplumca başarırız ki en büyük sorunu atlatmış oluruz. Bu iş her zaman olduğu gibi insanda başlıyor ve yine insanda bitiyor.

Ben çevremi seviyorum ve en azından uyarmasını biliyorum. Yağdıkça, gezdikçe öğreniyorum. Sadece kendimi değil geleceğimi ve yeni nesili düşünüyorum. Son olarak da diyorum ki. Bu dünya sadece yaşamak için değil, temiz de tutmak için. Temiz bir toplum için elele sevginizi somutlaştırın!...

Derya KINAY (Gökyazı Belediyesi, "Çevre ve İnsan" konulu Toplumcu Yarışması üçüncüsü, Lice II. sınıf öğrencisi)

Toprak Dede'nin feryadı

İşte erozyonun fotoğrafı

Santral külü dehşeti

Lafa gelince hepimiz doğa dostuyuzdur. Mangalda kül bırakmayız, doğa severlik adına. Ama eşsiz bir çiçeği daldan "hart" diye koparmışızdır pek çok kereler, acımasızca... Sadece canımız istiyor diye, bir ağacın dalını koparvermişizdir piknik yapmaya gittiğimizde. Bir fidan dikmek bile gelmemiştir hiç aklımıza. "Orman da biter miymiş" diye... Peki ya ormanları katledenlere ne demeli?..

Erozyonun baş düşmanı yeşil olduğunuzu, duymamış sanki hiç ömründe.. Türkiye hızla çölleşmeye koşuyor. Dört bir yanda yeşil katliamı yaşandığı için. Verimli topraklarımız yok oluyor her geçen gün, taşlaşıyor. Bir karışık toprak bile olsa yakınlarımızda lütfen bir fidan dikin. "Yerim yok, uğraşmam" diyenlere ise işte TEMA'nın telefonları
0212-2811027-2680985

Hürriyet 4 Mayıs 1997 Pazar

Seyitömer Termik Santral'i'nin kül barajı patladı, köylüler ölümden döndü. 18 kilometrekarelik ekili alan çöl oldu. Zarar 200 milyar lira

Facia, Kütahya'ya 30 kilometre uzaklıkta önceki gece meydana geldi. Türkiye'nin en büyük termik santralinden biri olan Seyitömer'in iki milyon 500 bin metreküplük büyük bir dağ andıran kül barajı yağmurun etkisiyle heyelan sonucu patladı. Yanardağı andıran azgın sular ve küller, uzunluğu 18, genişliği bir kilometrelik ekili alanı aynı gece çölleştirdi.

Kütahya Valisi Kaya Uyar ve TEAŞ Genel Müdürü Halil Demirkıran olay yerinde inceleme yaptı. Yetkililer, köylülerin mağdur edilmeyeceğini açıkladı. Geçimlerini sebze ve meyve üretimleriyle sağladıklarını açıklayan Kırık ve Turgutlar Köyü sakinleri, "Bu toprakta artık ne sebze, ne de meyve yetişir" dediye yakındı.

Milliyet 9 Mayıs 1997 Cuma

Demirtaş Belediye Başkan Vekili Tüfek "siyasi baskı" iddialarını yalanladı

Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nin yanındaki 75 hektarlık "tepe" alanın "3.bölge" olarak sanayileşmeye açılmasından sonra, şuyulandırma çalışmaları sürdürülen 600 bin metre karelik "4.bölge" nin de 2-3 ay sonra sanayileşmeye açılacağı bildirildi.

Demirtaş Belediye Başkan Vekili Mümin TÜFEK "3.bölge'nin 4'te 3'ü sanayi bölgesi içindeydi. DOSAB Yönetim Kurulu aldığı bir kararla onları sınırları dışına çıkardı. Bir bölgede 3 ayrı Organize Sanayi Bölgesi olmaz. 3.Bölgede gayriresmî hiçbirşey yok" diye konuştu.

Ortaya atılan iddialarla ilgili DOSAB yöneticileriyle görüşeceğini açıklayan Tüfek, 3.bölgenin sanayileşmeye açılmaması için Demirtaş Belediyesi'ne hiçbir talepte bulunmadığını ileri sürdü ve "Orası resmen sanayi bölgesidir ancak organize değildir" dedi.

Demirtaş OSB karıştı

Bursa 2000 3 Haziran 1997

FENNİ MESULİYETİN (TEKNİK UYGULAMA SORUMLULUĞU) HER UZMANLIK DALI İÇİN AYRI AYRI GEREKTİĞİ DANIŞTAYCA DA KARARLAŞTIRILDI

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ GENEL KURULU

Esas No: 1996/315

Karar No: 1996/538

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ANKARA
Karşı Taraf (Davaçı) : Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Vekili : Av. Güney Dinç

İstem Özet

: 857.Sokak No: 3/8-618 Konak/İZMİR
: Danıştay Altıncı Dairesinin 23.12.1994 günlü. E:1994/5094 sayılı kararı-
na karşı davalı idare temyiz isteminde bulunmaktadır.

Savunmanın Özeti

: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi M.Kemal Ergani'nin Düşüncesi: Temyiz isteminin reddiyle Daire Kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Yurdanur Şendir'in Düşüncesi: Dava, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 3194 sayılı Kanununun 23 ve 38.inci maddelerinde düzenlenen, fenni mesuliyet kavramına ilişkin açıklamalarını içeren 27.10.1993 günlü 21886 sayılı kararın bozulması talebiyle açılmış bulunmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanununun 28.maddesinin 6 nci fıkrasında, "fenni mesuliyeti üzerine alanın istifa veya" ölümü halinde, başka bir meslek mensubu fenni mesuliyeti deruhte etmedikçe yapının devamına müsaade edilmez denilmektedir. Bu madde hükmünden **fenni mesulün bir kişi olduğu** açıkça anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan 3194 sayılı Kanunun ruhsatsız veya ruhsata aykırı yapılara verilecek cezalarla ilgili 42 inci maddesinde de yapı sahibine müteahhidine ve fenni mesule verilecek cezaların miktarından bahsedilmektedir.

Bu maddeden de fenni mesulün tek kişi olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, dava konusu genelge ile elektrik teknikerleri ile teknisyenlerine fenni mesullük verildiği iddia edilmekte ise de elektrikle ilgili fen adamlarının görev yetki ve sorumlulukları 3194 sayılı Kanunun 3542 sayılı Kanunla değişik 44 üncü maddesi gereğince çıkarılan yönetmelikle belirlenmiştir.

Genelgede belirtilen hususlar yukarıda sözü edilen yönetmeliğin açıklamasından ibarettir.

Bu sebeplerle davanın reddi gerektiğinden genelgenin iptaline ilişkin Danıştay 6 nci Dairesinin kararının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca gereği görülmüştür.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 6194 sayılı İmar Kanununun 23 inci ve 38 inci maddelerinde belirtilen fenni mesul kavramına ilişkin açıklamaları içeren 27.10.1993 günlü 21396 sayılı Genelgesinin iptali istemiyle açılan dava sonucunda: Danıştay Altıncı Dairesince verilen ve dava konusu genelgenin iptaline ilişkin bulunan 23.12.1994 günlü E.1994/64 K:1994/5094 sayılı karara karşı davalı idare temyiz isteminde bulunmaktadır.

Danıştay Altıncı Dairesi, temyiz istemine konu kararı ile, 3196 sayılı İmar Kanununun 28 inci maddesinin düzenleniş şekliyle fenni mesulün görevinin yapıyı ruhsat ve eklerine uygun olarak yaptırmak, yapı ruhsat ve eklerine aykırı ise, bu durumu ruhsat veren organa bildirmek gibi kamu yararının gerçekleşmesi amacıyla yapılaşma sürecini kamu adına denetlemek, izlemek ve kamuya karşı sorumlu olmak biçiminde belirlendiği; aynı kanunun 38 inci maddesinin 2 nci fıkrasında ise, yapıların mimari, statik ve her türlü plan proje resim ve hesaplarının hazırlanması ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetleri uzmanlık konularına ve ilgili kanunlara göre mühendislerin, mimarların görev ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenecek fen adamlarının deruhte edecekleri hükmün yer aldığı, **mimarlığın ve mühendisliğin cesitli dalları süregelen ve uygulanan bir uzmanlık ve görev bölümü bulunması, günümüzde uzmanlaşmanın gerekliliği ve mimarlık ve mühendislik eğitiminde de farklı müfredatın uygulanması, mimari projelerin mimarlarca, statik projelerinin inşaat mühendislerince tesisat ve kalorifer projeleri niteliğindeki çalışmaların makina mühendislerince, elektrik proje ve planlarının da elektrik mühendislerince yapılıp uygulanması gerektiği, bu nedenle, 3194 sayılı Kanununun 28 inci ve özellikle 38 inci maddelerinin, uzmanlık ayrımını vurgulayarak yapıların ruhsat ve eklerinin gerekli olduğu her uzmanlık alanında fenni mesullerin olmasını zorunlu tuttuğu yapının projelerinin hazırlanması hangi uzmanlık alanına giriyorsa, fenni mesuliyetinin de aynı meslek grubu elemanlarınca ayrı ayrı yürütülmesinin gerekliliğinin bu suretle yapının ruhsat ve eklerinin gerekli olduğu her uzmanlık alanında fenni mesullerin olmasının zorunlu tuttuğu yapının projelerinin hazırlanması hangi uzmanlık alanına giriyorsa fenni mesuliyetinin de aynı meslek grubu elemanlarınca ayrı ayrı yürütülmesinin gerekliliğinin bu suretle yapının ruhsat ve eklerinin gerekli olduğu her uzmanlık alanında fenni mesullerin olmasının zorunlu olduğunun belirlenmiş bulunduğu bu durumda yapının cesidi önemi ve büyüklüğü açısından yapılaşma sürecinde fenni mesuliyetin bir kişinin koordinasyonu ile yürütülebileceği, ancak uzman olan kişilerin kendi yaptıkları projeler açısından sorumluluklarının sürmesi ve ayrı birer fenni mesul olarak kabul edilmeleri gerektiğinden dava konusu genelge ile yapının tek fenni mesulün mimar ya da inşaat mühendisi olacağı yolunda düzenlemeye gidilmesinde mevzuata uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu Genelgenin iptaline karar vermiştir.**

Danıştay Altıncı Dairesince verilen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, bu kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından davalı idarenin temyiz isteminin reddine, Danıştay Altıncı Dairesinin 23.12.1994 günlü E. 1994/54 K.1994/5094 sayılı kararının ONANMASINA 8.11.1996 günü oybirliği ile karar verildi.

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu

Başkan Vekili Salim ÖZKAN, 8.Daire Başkanı Rüştü Altay, 12. Daire Başkanı Ahmet Şükrü Özeren, 8.Daire Üyesi Semih Tekin Telli, 12.Daire Üyesi Sabri Coşkun, 6.Daire Üyesi Nursel Aymakoğlu, 5.Daire Üyesi Ender Çetinkaya, 3.Daire Üyesi Ahmet Colakoğlu, 10.Daire Üyesi Yılmaz Taşdelen, 5.Daire Üyesi Tansel Çölaşan, 10.Daire Üyesi Zafar Kantarcıoğlu, 12.Daire Üyesi Gülşen Yemişirli, 12 Daire Üyesi Ülkümen Osmanagaoglu, 12 Daire Üyesi Kaya Uyar

**SMM HİZMETLERİNDE TMMOB SERBEST MÜŞAVİRLİK MÜHENDİSLİK
HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ MAHKEME KARARLARIYLA
UYGULANIYOR**

T.C.
ANKARA
6.NCI İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO: 1996/991
KARAR NO: 1997/639

DAVACI : Sıddık POYRAZ
VEKİLİ : Av. Hacı Ali ÖZHAN Balıkcıoğlu İş Merkezi Kat:9 Sıhhiye ANKARA
DAVALILAR : 1- Elektrik Mühendisleri ve Mimarlar Odası- ANKARA
: Vekili : Av.Gökhan CANDOĞAN aynı adreste
: 2- T.Mühendis ve Mimar Odası Birliği-ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Elektrik Mühendisi olan davacının bir ay süre ile serbest meslek uygulamasından uzaklaştırma cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Elektrik Mühendisleri Odası Onur Kurulunun 4.11.1995 günkü kararı ile bu kararın onanmasına ilişkin Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği Yüksek Onur Kurulunun 26.3.1996 gün ve 96/13 sayılı kararının iptali istenilmektedir.

DAVANIN ÖZETİ : Yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği savunmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Ankara 6 ncı İdare Mahkemesinde işin gereği görüldü.

Dava, elektrik mühendisi olan davacının Mesleki Denetim Uygulama Esaslarına aykırı davrandığı gerekçesiyle verilen bir ay süre ile serbest meslek uygulamasından uzaklaştırma cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşu olan Elektrik Mühendisleri Odası'nın 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasasına dayanılarak çıkarılan oda tüzüğü'nün 5.maddesinde, "üyelerin hak ve yetkilerini korumak, üyeler arasında dayanışmayı sağlamak, haksız rekabeti önlemek, meslekle ilgili standartları, normları, yönetmelik ve teknik şartnameleri, sözleşme tiplerini incelemek, geliştirmek, bu yönde çalışmalar yapacak, meslek sisteminde üretilen ürün ve hizmetlerin kalitesinin geliştirilmesi için her türlü çalışma ve denetimde bulunmak" odanın amaçları arasında sayılmış, aynı tüzüğü'nün, 7.maddesinde üyelerin görev ve sorumlulukları arasında; TMMOB yasası, ilgili diğer yasalar, birlik tüzüğü, oda tüzüğü ve yönetmelik hükümlerine uyulması, oda ve birlik bünyesinde mesleki ahlak ve davranış ilkelerine uyulması, haksız rekabet yapılmaması öngörülmüş 6235 sayılı Yasasının 32/e maddesinde, oda amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için belirlenen gelirler arasında hizmet karşılığı alınan ücretler sayılmıştır. Aynı yasanın 26/ç maddesinde ise, "..... kanuna aykırı hareketleri görülenlerle, meslekle alakalı işlerde gerek kasten ve gerekse ihmal göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavelelere riayet etmeyen veyahut meslek şeref ve haysiyetini muhıl durumları tespit olunanlara....." 15 günden 6 aya kadar serbest sanat ierasından men cezası verileceği öngörülmüş ve sayılan cezaların verilmesinde sıra gözetilmeyeceği kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının hazırladığı projeleri daha önce uyarılmasına karşın ilgili odaya vize ettirmedeği, mesleki denetim uygulama esaslarına aykırı olan bu durumun çekişmesiz olduğu, söz konusu fiilin aynı zamanda alınmış gelir mahrumiyetine bağlı olarak oda amaçlarını olumsuz yönde etkilediği anlaşılmıştır.

Bu durumda, üzerine atılı bulunan disiplin suçu sabit olduğu anlaşılan davacının gerek yasa, gerekse tüzükteki cezaların verilmesinde sıra gözetilmemesi ilkeleri de göz önüne alınarak bir ay süre ile serbest meslek uygulamasından uzaklaştırma cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde mevzuata ve hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın REDDİNE, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi Uyarınca 4.500.000 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya idareye verilmesine artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine 21.5.1997 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan V.
M.Fatih HAKÇI
18380

Üye
Ziya ÖZCAN
27730

Üye
Erdiñç KORKMAZ
27766

ŞUBE DANIŞMA KURULU TOPLANDI

Şube Danışma Kurulu toplantısı 15 Haziran 1997 Pazar günü TMMOB Lokali'nde yapıldı. Şube Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri, İl/İlçe Temsilciliği Yürütme Kurulu üyeleri, meslek dalı ve uzmanlık dalı komisyon üyeleri, teknik görevliler, TMMOB ve Oda Organlarında görev yapan üyeler, TMMOB ve Oda Organlarında ve Şube Yönetim Kurulu'nda daha önce seçilerek görev yapan üyelerin katıldığı toplantıda Oda çalışmaları değerlendirildi.

47 üyenin katıldığı toplantı öncesinde Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN Ülke gündemindeki konularla ilgili basın açıklamasında bulundu.

Basın açıklamasının ardından başlayan toplantıda Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN 26 Ocak 1997 tarihinde yapılan Şube Danışma Kurulu toplantısından bu yana geçen süreci değerlendirirken Şubenin Eylül ve Kasım aylarında yapacağı Çağdaş Kentleşme ve Otomotiv Sempozyumu hakkında bilgi verdi.

Şube Sekreteri Remzi ERİŞLER, toplantıya çağrılı yaklaşık 300 üyeden % 20 sinin toplantıya ilgi göstermesini eleştirirken toplantıya, katılmayan üyelerimizin kendi durumlarını sorgulamasını istedi. Şube olarak yerel sorunları şube olarak seyretnediklerini, konularla ilgili çalışmalar yapıp, çeşitli raporlar hazırladığını belirtti. Aynı şekilde komisyon toplantılarına katılmayan üyelerimizi, dola-

yısıyla çalışma üretmeyen komisyonları eleştirdi. Şube olarak yapılan seminerleri, İKK çalışmalarını, katılan ve düzenlenen imza kampanyalarını, katılan yürüyüşleri, Yerel Gündem 21 çalışmalarını ve Hava Kirliliği Önleme Birimi Çalışmalarını aktaran ERİŞLER, toplantıya katılanlardan 1998 Oda Ajandası reklam çalışmasına destek verilmesini istedi.

Şube Başkan Vekili Özcan ŞENİŞLER'de Üniversite ile olan ilişkileri ve yapılan çalışmaları aktardı.

Temsilcilik yürütme kurullarında görevli üyelerimiz de bölgelerindeki çalışmalarla ilgili bilgi verdi. EİM-MDK üyeleri ise Şükrü CESUR aracılığıyla yapılan İnternet ve Simülasyon söyleşileri, EİM-MEDAK toplantıları hakkında bilgi verdi.

Bu konuşmaların ardından söz alan üyelerimiz yer alımı konusunda; bazı kamu kuruluşları ile ilişkiye geçilerek 50-100 yıllıkna sembolik kiralar karşılığında daha geniş kapsamlı yerler araştırılması-

nı, alınacak yerde mutlaka yönetim odaları, eğitim salonları, oda lokali ve otoparkın olmasını, kamu yararına olan etkinliklerin yapılmasını, üretilen tüm fikir ve

çalışmaların her platformunda, her fırsatta dile getirilmesini, milletvekili üyelerimizin bu tür toplantılara katılarak ülkenin durumu ve sorunları hakkında bilgi vermelerini, sorunların bu tür platformlarda üretilecek, önerilerle çözülebileceğini, Şubenin yaptığı etkinliklerin paralı olduğu, bunların parasız yapılarak mesleki eğitimlere yönelinmesini, klima, yalıtım, havalandırma, ısı eşanjörleri, rulmanlar gibi ayrı ayrı mesleki eğitimlerin bu işi yapan firmalar tarafından bir günlük seminerler şeklinde yapılmasını, seminer sonrasında oluşturulacak dökümanların yayınlanmasını dile getirdiler.

Şube Başkanı Gürhan AKDOĞAN katılan tüm üyelere katkıları için teşekkür ederken katılmayan tüm üyeleri bir sonraki toplantıya davet etti.

MÜHENDİSLER LPG konusunda uyardı

MMO Şube Başkanı Gürhan Akdoğan, uzman kişilerden oluşan bir ekibin LPG tanklarını tüm aşamalarında kontrol etmesi gerektiğini söyledi.

● Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Başkanı Gürhan Akdoğan, LPG depolanan tankların tesisatların güvenli olmadığını ve bu konuda denetim yapılması gerektiğini belirtti. Gemlik, Kumla ve Orhangazi'de LPG tank kullanımının yaygınlaştığını belirten Akdoğan, tankların sactan yapıldığını ve ileride büyük bir faciaya neden olabileceğini söyledi.

● Bir tüpün 12 litre gaz aldığını ve patladığında binayı yıkabileceğine dikkat çeken Akdoğan, 150 litre gaz alan tankların patlaması halinde ise binanın çevresiyle yok olacağını savundu. Bursa merkezinde LPG tankı kullanılmadığını kaydeden Akdoğan, "Geç olmadan bir çalışma yapılmalı. Yerel yöneticiler konuya el atmalıdır" dedi.

Bursa 2000 20 Haziran 1997

'LPG Bombası' evlerde

1996 yılında Türkiye'de araçlarda kullanılmaya başlanan sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) artık konutların ısıtma ve pişirme tesisatlarında da kullanılıyor. TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi tarafından yapılan bir araştırmaya göre Gemlik, Kumla ve Orhangazi gibi doğalgaz bulunmayan yerleşim alanlarında LPG kullanan yaklaşık yüz konut tespit edildi. Gün geçtikçe yaygınlık kazanan LPG'nin bilinçsizce kullanımının büyük tehlikeler yarattığını belirten Oda Başkanı Gürhan Akdoğan, "LPG konut tesisatlarının uygulamasında ve LPG depolanan tanklarda hiç bir denetim olmadığı gibi, standartlara uyum ve kalite denetimi de yapılmamıştır" dedi. Bu tesisatı kullananlarla çevresindekilerin her zaman tehlikelerle karşı karşıya olduğuna dikkat çeken Akdoğan, araştırma sonucu saptadıkları koşulları şöyle sıraladı. "LPG depolanan tanklar standart

dışı ve denetimsiz; tankların üzerinde marka, tip, seri numarası, hangi cins gaz depolanacağı, imal yılı ve denetim kurumunun yer aldığı bir etiket bulunmamaktadır; Tank üzerinde bulunması gereken manometre, seviye göstergesi multivalf, güvenlik, ventilleri donanımı bulunmamaktadır; güneş radyasyonuna karşı önlem alınmamıştır; tanklara yağlı ısıtıcılar monte edilmiştir; statik elektrik tehlikesine karşı topraklama yapılmamıştır; depolama tanklarında kullanılan sac malzemesinin kaynaklı birleştirmesinde kaynak kalitesi son derece kötü; tesisatlar projersizdir"

Haber 20 Haziran 1997

**ARAÇLARDA LPG
KULLANIMI İLE İLGİLİ
ŞUBE GÖRÜŞLERİMİZİ
İÇEREN BASIN
AÇIKLAMALARIMIZ
SONUCU
BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ RAHİMİ
BEYRELİ'NİN, SANAYİ VE
TİCARET BAKANINA
22.3.1997 TARİHİNDE
VERMİŞ OLDUĞU SORU
ÖNERGESİ**

Türkiye'de özellikle 1990'dan sonra hızla yayılmaya başlayan "Otomobillerde LPG Dönüşümü" ile ilgili yasal düzenleme. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından, "Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmeliği"nin, 119. maddesine bir alt bend eklenerek yapılmış ve 20 Mayıs 1996 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yönetmelik Genel Hatları ile Seri İmalat, Seri Tadilat ve Münferit Tadilat ile Tescil işlemleri yükümlülükler ve emniyet ile ilgili hükümler içermektedir. Ancak yine de, bazı konularda belirsizlik vardır.

1. LPG dönüşüm projesi hazırlamak için Makina Mühendisleri, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na hangi esaslara göre yetkilendirilmektedir?

2. Seri münferit tadilatla "Araç tip onayı (Yakıt sistemi uygunluk raporu)" Teknik Üniversite, TSE tarafından hangi standarda göre yapılmaktadır? Emniyet ve Dönüşümün performansı nasıl dikkate alınmaktadır?

3. Herbir münferit tadilat için, araç tip onayı (yakıt sistemi uygunluk raporu) verilmekte midir?

4. LPG Dönüşümü gerçekleştirecek yetkili atölyelerde aranmakta olan özel donanım ve personel sertifikasyonu nedir?

5. LPG Dönüşümü yapılmış araçların periyodik kontrolleri, hangi standarda göre, kim tarafından yapılacaktır?

**SANAYİ VE TİCARET BAKANI YALIM EREZ'İN
SORU ÖNERGESİNE; 07.04 1997 tarih ve
B 140 BN; 01-134 sayılı yanıtı**

Bursa Milletvekili Ali Rahmi BEYRELİ'nin, "Otomobillerde LPG dönüşüm projesine" ilişkin olarak tarafından cevaplandırılmaması istediği (7/2292) esas no'lu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabınız ekte takdim edilmiştir.

CEVAP 1: 25.06.1996 tarihi ve 22677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yakıt Sistemleri Tadilatına ait yönetmeliğin 3. maddesinde, "LPG dönüşüm projelerinin araç üreticilerinden temin edilememesi halinde, tadilatla ait projeler tadilatı yapacak ve yapacağı olanlar tarafından Makina Mühendisleri Odası Büro Tescil Belgesi sahibi Proje Bürolarına çizdirilir. Bakanlıkça onaylanır veya onaylatılır," hükmü bulunmaktadır.

Bakanlığımızca Yetki Belgesi verilecek Makina Mühendislerinden aşağıdaki belgeler istenir.

1. Diploma (Noterden tasdikli sureti), 2. Mühendis Odası Kayıt Belgesi, 3. İmza Sirküleri (Noterden tasdikli sureti), 4. Nüfus Cüzdanı (Noterden tasdikli sureti), 5. 2 Adet fotoğraf, 6. Vergi Levhası (Özel ise), 7. Mak. Müh. Odası Serbest Müh. Büro Tescil Belgesi, 8. Yetki Belgesi Ücret Dekontu

CEVAP 2: Seri veya Münferit Tadilat uygulamaları 28.05.1996 tarih ve 22649 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 95/47-48 sayılı tebliğ esaslarına göre yapılmaktadır.

Seri Tadilat

Prototip araçta kullanılan yakıt sistemi ve sistemi oluşturan aksam ve parçaların ECE R-67 (TSE-ECT R 67 Yanma Sistemlerinde Sıvılaştırılmış Petrol Gazı kullanan Motorlu taşıtların özel donanımlarının onayları ile ilgili hükümler) teknik esaslarına göre yapıldığının tesbiti için aşağıdaki hususlar aranır.

a) Yakıt sistemi tadilatları Bakanlığımızdan Yetki Belgesi almış Makina Mühendisleri tarafından hazırlanacak projeye uygun olarak yapılır.

b) Yakıt sisteminde kullanılan it-

hal aksam ve parçalar için Uluslararası kabul görmüş kuruluşlar tarafından verilmiş "E" (TIP ONAYI) işareti aranacaktır.

e) Bu sistemde kullanılan ve yerli imal edilen aksam ve parçaların ECE R-67 teknik esaslara göre üretildiğinin Teknik Üniversiteler veya TSE tarafından uygunluk raporu ile tesbit edilir.

d) "b" ve "c" maddelerinde belirtilen aksam ve parçaların prototip araç üzerine monte edilmesinden sonra Teknik Üniversiteler veya TSE tarafından verilecek "Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu" aranır.

e) Yukarıdaki usul ve esaslar çerçevesinde yapılan tadilatlarla ait Proje ve teknik belgeler Bakanlığımızca onaylanır.

Emniyet ve dönüşüm performansında yukarıdaki kuruluşlar tarafından sızdırmazlık ve basınç deneyleri uygulanır.

CEVAP 3: Münferit Tadilat

Yakıt sistemi ve bu sisteme dair aksam ve parçaların ECE R-67'nin Teknik esaslarına göre yapıldığının ve uygunluğunun, yukarıda seri tadilat maddesinde belirtilen kuruluşlardan alınacak Uygunluk Raporu ile birlikte araç projelerinin çizimi konularında yetkili Makina Mühendisleri'nce hazırlanacak proje ve teknik belgeler Bakanlığımızca onaylanır.

CEVAP 4: LPG dönüşümü gerçekleştirecek atölyelerin, yüksekliği ve genişliği uygun bir araç alabilecek kapasitede olması filt, kompresör, motor test cihazı ve dönüşümleri ile ilgili alet edevat ile yangın söndürücüler ve çalışanların sosyal ihtiyaçlarını karşılayacakları yerlerin ve kullanacakları eşyaların bulunması gereklidir. Dönüşümle ilgili Personel Sertifikasyonu henüz yürürlüğe girmemiştir.

CEVAP 5: LPG dönüşümü yapılmış araçların periyodik kontrolleri Araç Muayene İstasyonlarında yapılmaktadır.

EKMEKÇİ'yi uğurladık.
Cumhuriyet Gazetesi yazarı Mustafa EKMEKÇİ, 50 yılı basında olmak üzere sıkıntıyla ama onurlu bir mücadele içinde geçen 70 yıllık yaşamını tamamladı

Birçok dergi ve gazetede çalışan, 1975'te de Türk Dil Kurumu ödüllü "Ankara Notları" köşesiyle birlikte Cumhuriyet'e geçen Ekmekçi'nin Gün Ola Harman Ola (2 cilt), Kılçıklı Balıklar, Uyanın Hey, Tülkiyle Kuyruğu, Çarıklar, Domuzuna Yazılar, Eylül Yazıları, Öksüz Yamalığı adlı kitapları bulunuyor.

BİZ BİZE

ERDAL ATABEK

Ölümden Neden Korkalım ki?..

Ölüm bir yok oluş değil ki, neden korkalım? Bir damla sudan geliyoruz; toprakla, havayla, suyla yaşıyoruz; sonra da toprakla bütünleşiyoruz.

Evrimin doğal çevrimi.

Ölümden neden korkalım ki?..

Toprakla bütünleştikten sonra moleküllerimiz yeniden doğacaktır. Bir otta, bir ağaç yaprağında, bir kuşun kanadında, bir atın yelesinde, bir yağmur damlasında yeniden doğacağız.

Ölümden neden korkalım ki?

Korkulacak olan yanlış yaşamaktır.

İnsana değil, zulme hizmet edenler korkmalıdır.

Benciller kötüler, kötülere kulluk edenler, sinsiler, insan olamadan yaşayanlar korkmalıdır.

Yanlış yaşayanlar, gereksiz yaşayanlar, zoraki yaşayanlar, yaşarken neden yaşadığını bilmeyenler ölümden korksunlar.

Severek yaşayanlar, bilerek yaşayanlar, üreterek yaşayanlar, yaratarak yaşayanlar ölümden korkmazlar.

Ölüm bir ayrışmadır.
Ölüm bir hesaplaşmadır
Ölüm bir aşamadır.
Ölüm hayatın arkadaşıdır.
Ölümden neden korkalım ki?..
***

Mustafa Ekmekçi toprakla bütünleşmiştir. O, vitrinde duran bir şilt değildir. Bu kokteyl kadehi, şampanya köpüğü değildir.

Mustafa Ekmekçi bir hamur teknesidir. Ekmek yapacağınız zaman aradığımız, her zaman ki yerinde bulduğumuz, içinde hamur yaptığımız, işiniz bitince gene yerine koyduğunuz hamur teknesi.

Alaşık gönüllü, sabırlı, çalışkan güler yüzlü, hoşgörülü bir hamur teknesi olmayı çok sevdi. Hiç pasta kalıbı olmaya imrenmedi. Onun için de ekmek arayanların dostu oldu. Ekmekle yaşayanlar onu arayıp buldular. O da sağlam, geniş tahta yapısıyla hamur yapmaktan sevinç duydu, bıkmadı, sıkılmadı, yorulmadı. Kendisine gelenler arasında hiç ayırım yapmadı. Bu önemlinin işidir, bu önemsizin işidir demedi. Ekmek isteyenler hep onun dostu oldu.

Kendisini hiç aldatmadı.

Kendisini hiç yanıltmadı.

Kendisini hiç şaşırtmadı.

Ekmekçiydi, hamurlar yoğurdu, ekmekler yaptı.

Ölümden neden korksun ki?..

O, toprakla bütünleşti. Şimdi buğday başaklarında yeniden doğacaktır.

***

Yerli kültürleri ölümlerini şarkılarla, danslarla, çiçeklerle uğurladılar. Onun yeni bir hayata başladığına inanırlar. O yeni hayata neşeyle, şarkıyla, dansla uğurlarlar.

Biz de toprakla bütünleştiğine inandıklarımızı böyle uğurlamalıyız.

Onun gene iyiliklere, gene güzelliklerle, gene insanlıklarıyla aramızda yaşayacağına inanmalıyız.

Ruhi Su öldü mü? Uğur Mumcu öldü mü? Orhan Apaydın öldü mü? Aziz Nesin öldü mü? daha niceleri öldü mü?

Kendisini aldatmayanlar ölmez.

Kendisine ihanet etmeyenler ölmez

Ekmegi alıyorum.

Öpüp başıma koyuyorum.

Cumhuriyet 26 Mayıs 1997 Pazartesi

PERİYODİK KONTROLLAR VE ÖNEMİ-2

Mak.Müh. C.Serdar SÖNMEZ

Nisan 1997 bülteninde başladığımız yazı dizimizin bu sayısında da, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nde periyodik kontrolleri yapma yetkisine sahip kişilerin firma ve resmi kurumlara yanlış algılanması üzerine durulacaktır.

1475 sayılı kanuna dayanılarak 04.12.1973 tarih ve 7/7583 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 11.01.1974 tarih ve 14765 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren İŞÇİ SAĞLIĞI ve İŞGÜVENLİĞİ TÜZÜĞÜ beşinci kısım üçüncü bölüm 207.maddesi "Buhar ve Sıcaksu Kazanlarının; imalin bitiminde, monte edilip kullanılmaya başlamadan önce, kazanlarda yapılan değişiklik veya onarım veya revizyonlardan sonra, yılda bir periyodik olarak ve en az üç ay kullanılmayıp yeniden servise girmeden önce, kontrol ve deneyleri, ehliyeti hükümet veya mahalli idarelerce kabul edilen teknik elemanlar tarafından yapılacak ve sonuçları sicil kartına veya defterine işlenecektir" şeklindedir.

Aynı şekilde 244.maddesinde "kompresörlerin yılda bir kez" yedinci bölüm 378. maddesinde "kaldırma makinaları ve araçlarının üç ayda bir kez ehliyeti hükümet veya mahalli idarelerce kabul edilen teknik elemanlar tarafından yapılacaktır" denilmektedir.

Genellikle yanlış algılanan bu ibareyi açmak gerekirse: 27 Ocak 1954 tarih ve 6235 sayılı yasayla kabul edilen Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu ve 22.10.1954 tarihinde kabul edilmiş TMMOB tüzüğü'nün kuruluş maddesi "7303 sayılı yasa, 66 ve 85 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 6235 sayılı yasayla kurulan ve Türkiye sınırları içerisinde meslek ve sanatlarını uygulamaya yetkili olup da, *mesleki etkinlikte bulunan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarları örgütü içinde toplayan, tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) bu tüzük hükümlerine bağlıdır*" şeklindedir.

Zorunlu üyeliğin esas olduğu tüzüğü'nün Onur Kurulu'nun görev ve yetkileri bölümünde "Oda-

dan çıkarma veya üye olma zorunluluğu bulunmayanlar (Devlet memuru olup daimi ve asli görevde bulunan mühendis ve mimarlar) için meslekten men" cezaları bulunmaktadır. Tüzüğü'nün amaç bölümününün 03.01 maddesi "Günün gerek ve koşullarına ve mevcut olanaklara göre, yasa ve tüzük hükümleri içinde kalmak üzere, mühendis ve mimarları meslek kollarına ayırmak ve meslek ve çalışma konuları aynı ya da birbirine yakın bulunan mühendis ve mimarlık grubu için Odalar kurmak" şeklindedir.

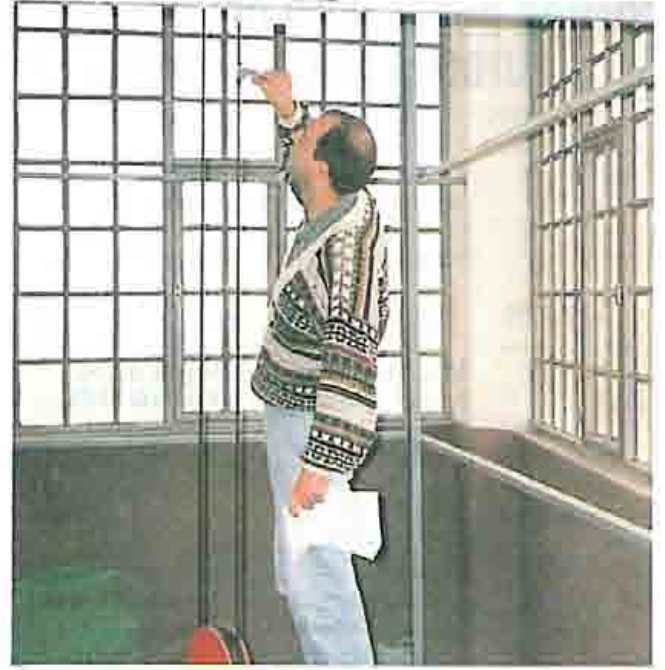
Bu maddeye dayanılarak kurulan TMMOB Makina Mühendisleri Odası tüzüğü'nün kuruluş maddesi yine "...Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını uygulamaya yasal yetkili olup, *mesleki çalışmalarda bulunan tüm yüksek mühendis ve mühendisleri içinde toplayan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur*" şeklindedir. Zorunlu

üyelik bu tüzük içinde de belirtilirken, tüzüğün amaç bölümünün 03.03 maddesi de "İş Güvenliği ve Ergonomi konularında teknik ve bilimsel her türlü çalışmalarda bulunmak, gereksinilen ölçüm, test ve kontrolleri yaparak belgelemek, Odanın üyelerine bu konudaki uzmanlık çalışmalarını toplumun yararına sunmak" şeklindedir. Tüzüğün "üyelik yetki ve sorumluluğu" bölümünde ise üyelerin 06.01 maddesinde "Oda'nın amaçlarının gerçekleşmesi için TMMOB Yasası, TMMOB Tüzüğü, Oda Tüzüğü ve diğer yönetmelikler gereğince, mesleki çalışmalarda bulunurlar" 06.02 maddesi ise "Oda tarafından hakemliklerine, tanıklıklarına ve bilgilerine başvurulduğunda; bu isteği geçerli özürleri olmadıkça kabul etmek zorundadırlar" şeklindedir.

Tüm bu tüzük maddelerinin özetinde; Devlet memuru olup sürekli ve asli görevde bulunanların haricinde tüm mimar mühendislerin meslek odalarına üye olmaları zorunludur. Dolayısıyla *ehliyeti hükümet veya mahalli idarelerce kabul edilen teknik elemanlar* tarafından yapılan kontrol ve deneylerin, TMMOB Makina Mühendisleri Odası'na üye olan mühendislerce yapılması zorunludur. TMMOB MMO tüzüğünün 03.03 maddesi gereğince işgüvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak, ölçüm, test ve kontrolleri yaparak belgelemek görevini üstlenen kurumumuz tüzüğünün 06.02 maddesine göre uzmanlığına başvuracağı üyesini görevlendirmek durumundadır.

Buna göre TMMOB Makina Mühendisleri Odası, basınçlı kap ve kaldırma makinalarının periyodik kontrollerini yapacağı ve *"ehliyeti hükümet veya mahalli idarelerce kabul edilen konunun uzmanı teknik elemanları"* seçecek ve görevlendirecektir.

Ticari boyut gözetmeden hafta sonu, yılbaşı Resmi tatillerde ve Kurban, Ramazan bayramı gibi dini bayramlarda da görev yapan kurumumuz teknik görevlileri, tekniğin son ölçüm cihazlarını da kullanmaktadırlar. Bacagazı, Egzos, Toz, Kalınlık Ölçüm cihazları gibi herbiri son derece pahalı olan cihazları bünyesinde toplayan kurumumuz, bu ölçüm cihazlarının kalibrasyonunu sürekli olarak yaptırmakta ci-

hazların teknolojik güncelliğini yeni versiyonlar çıktıkça korumaktadır.

Mayıs 1997 bülteninde de ayrıntılı olarak belirttiğimiz gibi bu kontroller, kurumuz tarafından iş güvenliği kurs, seminer, panel fuar vb. eğitim çalışmalarına yoğun olarak katılan; bilgisini sürekli olarak artıran ve konusunda uzmanlaşan teknik görevliler tarafından yapılmaktadır. İşgüvenliğini sürekli çalışma alanı ve uzmanlık alanı olarak benimseyen eğitim alan ve fiilen bu alanda deney ve birikimlere sahip bir örgütlenme içerisinde yer alan mühendislerce yapılmasının doğru olduğu çok açıktır. Bunun yerine, firmada çalışan ve senede birkaç kez basınçlı kap ve/veya kaldırma makinalarının kontrolünü sağlıklı ve tarafsız yapacak herhangi bir üyemiz Şubemiz ve/veya diğer MMO Şubelerince görevlendirilmemektedir. Şubemizin bilgisi dışında bu kontrolleri yapan üyelerimizin yapacakları kontroller geçersiz olup kaza olması durumunda, genellikle adli makamlara yapılan sonraki bilirkişiliklerde, yapılan test ve kontroller için olumsuz görüş bildirilmektedir.

Üyelerimizin zor durumda kalmamaları, yetkileri dışında sağlıklı olarak yapamadıkları veya yapmadıkları kontrolleri, meslek odalarında konunun uzmanlarına yaptırmalarını öneriyoruz.

TMMOB BURSA İKK 9.GELENEKSEL HALI SAHA FUTBOL TURNUVASI SONUÇLANDI

07.05.1997

Saat	Grup			
19.00	A	Ziraat M.O.	Makina Dinamo	3-2
20.00	B	Makina Matkap	Şehir P.O.	7-1
21.00	A	Elektrik M.O.	İnşaat Çelik	7-2
22.00	B	Mimarlık Çevre	Tekstil M.O.	5-4

14.5.1997

Saat	Grup			
19.00	B	Mak.Matkap	İnşaat Beton	4-1
20.00	A	Makina Dinamo	Elektrik M.O.	3-2
21.00	B	Şehir P.O.	Tekstil M.O.	3-2
22.00	A	Mimarlık Doğa	İnşaat Çelik	5-1

21.5.1997

Saat	Grup			
19.00	A	Ziraat M.O.	Mimarlık Doğa	4-2
20.00	B	İnşaat Beton	Mimarlık Çevre	4-1
21.00	A	Makina Dinamo	İnşaat Çelik	7-1
22.00	B	Makina Matkap	Tekstil M.O.	8-1

28.5.1997

Saat	Grup			
19.00	B	Makina Matkap	Mimarlık Çevre	1-9
20.00	A	Elektrik M.O.	Mimarlık Doğa	7-4
21.00	B	Şehir P.O.	İnşaat Beton	3-10
22.00	A	İnşaat Çelik	Ziraat M.O.	4-8

4.6.1997

Saat	Grup			
19.00	A	Makina Dinamo	Mimarlık Doğa	6-3
20.00	B	İnşaat Beton	Tekstil M.O.	6-0
21.00	A	Ziraat M.O.	Elektrik M.O.	2-2
22.00	B	Mimarlık Çevre	Şehir P.O.	6-2

PUAN CETVELLERİ

A Grubu	O	G	B	M	A	Y	P
Ziraat M.O.	4	3	1	-	17	10	7
Makina Dinamo	4	3	-	1	18	9	6
Elektrik M.O.	4	2	1	1	18	11	5
Mim. Doğa	4	1	-	3	14	18	2
İnşaat Çelik	4	-	-	4	8	27	-

B Grubu	O	G	B	M	A	Y	P
İnşaat Beton	4	3	-	1	21	8	6
Mimarlık Çevre	4	3	-	1	21	11	6
Mak. Matkap	4	3	-	1	20	12	6
Tekstil M.O.	4	1	-	3	8	21	2
Şehir P.O.	4	-	-	4	8	26	-

Yarı Finaller (11.06.1997)

Ziraat M.O. -Mimarlık Çevre: 2-1

İnşaat Beton - Makina Dinamo: 6-3

Finaller (18.06.1997)

3.lük : Makina Dinamo-Mimarlık Çevre: 9-3

Final : Ziraat-İnşaat Beton : 1-0 **ŞAMPİYON ZİRAAT M.O.**

GOL KRALLIĞI:

13 Gol: Murat (Mak.Matkap), 11 Gol: Varol (İnşaat Beton), 10 Gol: Süha (Mak.Dinamo), 8 Gol: Erkan (Ziraat),

Gordon Milne, aracıyla kime çarptı?

Bursaspor Teknik Direktörü **Gordon Milne**, sabahın erken saatleri son model arabasıyla çıkmış yola.

Çekirge Caddesi'ndeki kazılar nedeniyle trafik yoğunluğu Kükürtlü Caddesi'ne verilen yolda azami hızla ilerliyor.

Pırl pırl bir bahar havası. Bursa, koruma altına aldığı mevcut yeşilliğine bürünmüş.

Milne'nin keyli yerinde, İngiltere'nin, yağmuru eksik olmayan o soğuk kasvetli havalardan uzak.

Az ötede kavşaktan dönmesi gerek **Gordon**'un. Kırıyor direksiyonu, tek hareketle vitese dokunmadan dönüyor virajı

O da ne?

Bir çarpma sesi...

Ses arka tampondan gelir.

Otomobilini sağa çekip, araçından iniyor

Milne

Bir bakıyor kaza yapmış

Hem de ne kaza!

Nereye çarpmış dersiniz?

Nokta görevindeki trafik polisinin motorsikletine!

Neyse motorsiklette hasar yok denecek kadar az.

Koşarak gidiyor, trafik polisinin yanına. Durumu soruyor. Polis tanır **Gordon Milne**'i...

"Tamam" der, "No hasar, no ceza... Size hayırlı yolculuklar gidebilirsiniz..."

Milne bu gider mi?

İngilizler çok kibardır, bir o kadar da inatçı...

Bizim polisimizin de kibartlığı tutuyor. Dolmuş şoförü çarpsaydı, aynı polis acaba nasıl davranırdı?

Bekliyor cezai bir uygulama yapılsın **Gordon**.

Üzgün... Bir kendi arabasına, bir çarptığı motosikletin başına gidip hasar tespit çalışması yapıyor.

Polis memuru, "No sorun, no ceza" dediğiçe, **Milne** centilmenliğinden ödün vermiyor.

Bakıyor **Gordon Milne**'nin gitmeye niyeti yok. Sonunda çareyi buluyor trafik polisi. Türkçeleştiği İngilizcesiyle soruyor:

"Var sana ceza. Sen Bursaspor'u gelecek yıl yapmak şampiyon... Tamam."

Şampiyonluk sözünü duyan **Gordon**, arabasına atladığı gibi dördüncü vitese takarak gözden uzaklaşıyor.

10.5.1997 Bursa 2000

BURSA ŞUBESİ BÜLTENİ, HAZİRAN 1997

Danıştay'dan Bilime ve Dürüstlüğe Hizmet Eden Bir Karar Daha:

**BAYINDIRLIK VE İSKAN
BAKANLIĞI'NIN YAPI
KONTROLLERİNİ TEK BİR
TEKNİK ELEMANA
EMANET EDEN GENELGESİ
IPTAL EDİLDİ**

Bilindiği gibi geçtiğimiz yıllarda önemli yolsuzluk söylentileri ve tayin kargaşası yaşanan Bayındırlık Bakanlığı, çıkardığı bir genelge ile, yapılarda teknik sorumluluğun konuyla ilgili teknik elemanların sadece bir tanesi tarafından yerine getirilebileceği yönünde düzenleme yaparak: hem bilimsel veri ve disiplini yapı güvenliği alanından dışlamış hem de bu yolla bir çok yolsuzluğun yapılabileceği bir zeminin oluşmasına hizmet etmişti.

DANIŞTAY İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının bu Genelgesini iptal etti. Bu iptal kararına göre, yapıların kontrolünde, projeyi yapan ilgili bütün teknik elemanların (Mimar, İnşaat Mühendisi, Makina Mühendisi ve Elektrik Mühendisi) belirli bir eşgüdüm içinde görevli ve yetkili olmaları gerekmektedir.

Bu kararla, daha önce herhangi bir teknik elemanın imzasının yeterli olduğu yapı kontrolleri, bundan sonra yapının projelerini yapan bütün teknik elemanların imzasını taşıyacak ve bu teknik elemanlar arasında ortak bir yetki ve sorumluluğu zorunlu kılacaktır.

Yapılardaki güvenlik açısından yaşamsal bir önem taşıyan bu karara uygun düzenlemelerin gerçekleştirilmesi için, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin olaya müdahil olarak, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı nezdinde girişimlere başladığını üyelerimize ve kamuoyuna duyuruyoruz.

TMMOB Birliği adına Başkan Yavuz ÖNEN'in Başbakanlığa açmış olduğu davanın Danıştay Onuncu Daire Başkanlığından gelen sonucu:

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire
Esas No: 1997/1697

Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen (Davacı)

: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Adına Başkan Yavuz Önen.
: Konur Sk.No.4 Kızılay/ANKARA

Karşı Taraf (Davalı) : Başbakanlık ANKARA

İstemin Özeti

: Davacı birliğin, kamu ortak hesabı oluşturulmasına ilişkin 31.10.1996 tarih ve 1996:63 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamına alan 10.3.1997 tarih ve 01213 sayılı Başbakanlık işleminin iptali ve yürütülmesinin durdurulması istenilmektedir.

D.Tetkik Hakimi

: Yalçın Macar

Düşüncesi

: Anayasanın 135.maddesinin 5. fıkrasına ve 6235 sayılı Yasanın ek 4.maddesinin 3.fıkrasına aykırı olan dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı

: Bilgin Arısan

Düşüncesi

: Davanın durumuna göre yürütmenin durdurulması isteminin davalı idarenin savunmasının alınmasından sonra incelenmesi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği düşünüldü:

Davanın durumu ve uyuşmazlığın hukuki niteliğine göre davalı idarenin savunması ve ara kararı cevabı alınmaya kadar dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına 6.5.1997 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Erol DÜNDAR	Hikmet YAŞAR	Yılmaz TAŞDELEN	Tülay TUGCU	Mustafa İlhan DİNÇ

BUDERUS
ERENSAN
ECA
OERTLI
RIELLO
HANOYVELL
GOODMAN
VAILLANT
WILO
DAP
ELBA

DOĞALGAZ TESİSATI

KLİMA TESİSATI

BORUSAN
AQUATERM
DUYAR
GÜNAY
HAYMAK
PAKKENS
REFLEKS
ELICENT
SANCO
SEDİR
FERRODOR

BUHAR TESİSATI

ARTIK

ISITMA TESİSATI

HAYATINIZDA

SU TESİSATI

BİYTAŞIN

SOGUTMA TESİSATI

YÜZME HAVUZU

ÖNEMLİ BİR

YERDEN ISITMA

YERİ VAR

YERDEN ISITMA
BORU İMALATI
VE SATIŞI

SAUNA

HER TÜR
TESİSAT
MALZEME SATIŞI

PX KILIFLI BORU TESİSATI

HER TÜR
TESİSAT
PROJESİ

KİMYASAL
MALZEME
SATIŞI

**KOMPLE TESİSAT MALZEMELERİ SATIŞ
MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ PROJE TAAHHÜT**

BİYTAŞ A.Ş. BURSA İNŞAAT TİC.VE SAN.A.Ş.
Mudanya Cd. Tan Sitesi No:77/A BURSA Tel: 2339076 Fax: 236 02 04
BİYTAŞ TESİSAT VE İNŞAAT SANAYİ LTD.ŞTİ.
Mudanya Cd. Tan Sitesi No: 83/A BURSA Tel: 2339076 Fax: 236 02 04

CPM Otomotiv Yan Sanayi ve Tic. Ltd.Şti.

Adres Fab: Armutköy Mh.Aydınlık Sk.BURSA Tel:(224) 2489766 - 67 Fax: 2489768

Adres Büro: Şekerhoca Mh.Akbiyık Cd.İlköz İşhanı No:6/4 BURSA
Tel: (224) 2229683 - Fax:(224) 2209448

HİD-TEK

Makine Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Gazcılar Cd.129/E BURSA

Tel:0.224. 255 86 02 - 250 86 61 Faks:0.224. 254 48 70

HİDROLİK & PNÖMATİK

- Hidrolik silindir borusu (ø 25 → 400 mm),
- Pnömatik silindir borusu (ø 32 → 200 mm),
- Hidrolik devre borusu (ø 6 → 42 mm),
- Sert krom kaplı mil (ø 10 → 140 mm),
- Hidrolik - Pnömatik yön valfleri,
- Hidrolik pompa ve motorlar,
- Hidrolik ve pnömatik bağlantı elemanları
satışı ile hizmetinizdeyiz.

1 MAYIS BURSA'DA KUTLANDI

İşçi ve memurdan demokrasi haykırışı

15 Haziran 1997'de Fomara Meydanı'nda yapılan mitingte, özgür, bağımsız, çetelerden arındırılmış demokratik bir Türkiye istemi haykırıldı. TMMOB İl Koordinasyon Kurulu olarak Şubemizce de desteklenen mitinge yaklaşık 5 bin kişi katıldı.

DUYURU

Bir trafik kazasında yitirdiğimiz Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Denetleme Kurulu Üyesi Mehmet AYSAN ile EMO Adana Şubesi Yönetim Kurulu üyeleri Tevfik OKUMUŞ, İbrahim ATALI ve Celal POLAT'ın ailelerine yardım amacıyla aileler adına aşağıda belirtilen ortak hesaplar açılmıştır. Katkı yönünden gerekli duyarlılığın gösterileceğine inanıyoruz.

**HESAP NO: Türkiye İş Bankası Adana Yağcamii Şubesi 6003 30000 251245
Akbank Adana Saydam Caddesi Şubesi A00;0016419/01-4**

CAHİT KÜLEBİ (1917-1997)

Senin dudakların pembe
Ellerin beyaz,
Al tut ellerimi bebek
Tut biraz.

Benim doğduğum köylerde
Ceviz ağaçları yoktu,
Ben bu yüzden scrinliğe hasretim
Okşa biraz.

Benim doğduğum köylerde
Buğday tarlaları yoktu,
Dağın saçlarını bebek
Savur biraz.

Benim doğduğum köylerde
Şimal rüzgarları eserdı,
Ve bu yüzden dudakların çatlaktır
Öp biraz.

Benim doğduğum köyleri
Akşamları eşkiyalar basardı,
Bu yüzden yalnızlığı hiç sevmem
Konuş biraz.

Benim doğduğum köylerde
İnsanlar gülmesini bilmezdi,
Ben bu yüzden böyle naçar kalmışım
Güldür biraz.

Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin
Benim doğduğum köyler ne güzeldi,
Sen de doğduğun yerleri
Anlat biraz.

Bir şairini daha yitirdi Anadolu 20 Haziran'da. Tokat'ın Zile İlçesi'ne bağlı Keltek Köyü'nde başlayan yaşamında Gazi Ahmet Danişment İlkokulu, Sivas Lisesi, ve 1940'ta da İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi.

Öğretmenlik, Milli Eğitim Müfettişliği, görevlerinden sonra 1964'te İsviçre Kültür Ateşeliği, 1970 yılında Kültür Bakanlığı Müsteşarı Yardımcılığı yaptı. 1972 yılında emekli olduktan sonra Türk Dil Kurumu (TDK) genel yazmanlığı görevini üstlendi. 1983 yılına kadar TDK'da çalıştı.

İlk şiirlerini Nazmi Cahit imzasıyla 1938 yılında gençlik dergisinde yayınladı. 1946 yılında ilk şiir kitabı "Adamın Biri" yayımlandı. 1949'da "Rüzgarda", 1952'de "Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda" kitapları çıktı. "Yeşeren Otlar" kitabıyla 1955 de TDK Sanat Ödülünü aldı. 1980 yılında "Yangın" adlı kitabıyla "Yeditepe Şiir Armağanını" kazandı. 1982'de "Bütün Şiirleri" 1986'da da "İçeride Seveda Dolu Yolculuk" adlı anıları yayımlandı.

NE DEDİLER

●**Turgay Gönenc:** Çok sevdiğim bir dostumdu. Türk şiirinin geleneğine bağlı kalarak kendi olabilmiş özgün bir şairdi. Halk şiirinden halk türkülerine, gizliden divan şiiri kıpırtılarına açtı şiiri. Sanırım usumdan hiç çıkmayan ve çıkmayacak şiirlerden biri de onun "İstanbul" şiiridir.

●**Yaşar Kemal:** Onunla 20'li yaşlarımda tanışmıştım. Edebiyat öğretmeni idi. Güleç yüzlü, kimseyi incitmeyen kişiliğiyle de gerçek bir şairdi. Cumhuriyetten beri Türkiye'de yetişen en iyi şairlerdendi. Anadolu'ya bağımlı bir Türkçe sevdalıydı. Öylesine çalışkandı ki, sanırım son anına kadar şiir yazmış, şiir düşünmüştür.

●**Ergun Hiçyılmaz:** Sessizliğin şairiydi. Arkası, destekçisi, özellikle medyası olmayan, ama mısralarından başka da hiçbir şeyi olmayan duygunun sesiydi. Şüphesiz Türk Edebiyatı için onanması zor bir kayıptır. Hele şiirimizin şu soluksuz anında ne kadar zayı ilanı verseniz yeni Külebi bulamazsınız.

MAKELRONİK

MAKİNA ELEKTRİK
ELEKTRONİK SAN.ve TİC.LTD.ŞTİ.

Gazcılar Caddesi No:103/A
BURSA

Tel: 0.224. 250 65 39-40-41

Fax: 0.224 251 64 04

BAZI REFERANSLAR

TOFAŞ

OYAK RENAULT

MAKO

BİSAŞ/İNEGÖL

BORÇELİK

RENAULT

İBRAHİM SÖNMEZ

POLİSİSTEM

OLPİDUR

A.İ.S.